Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

9 ГОД ВЫДАНЬНЯ.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.

Навыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не варочаюцца.

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 241. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА:

На 1 месяц	90 к.
„ 3 „	2 р. 70 к.
„ 6 „	4 р. — к.
„ 1 год	8 р. — к.
Зьмена адрасу: іншагародкія	— 20 к.
мясцовыя	— 10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:

За радок нанпарэлі пасьля тэксту	— р. 50 к.
За радок нанпарэлі пасярод тэксту	1 р. — к.
За радок нанпарэлі перад тэкстам	1 р. 50 к.

Сьпешныя на 50 проц. даражэй.

Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ:

За 1 публікацыю	35 кап.
За кожны дадатковы	15 „
Беспрацоўн. і чырвонаармейцы за дакумант	15 „
За кожны дадатковы	5 „

Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах.
АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА.

№ 54 (2242) Субота, 3-га сакавіка 1928 г.

Жанчына ў будаўніцтве гаспадаркі.

(Да міжнароднага жаночага дню).

Факт застаецца фактам: сучасная жанчына пакуль што яшчэ далёка ня вызвалілася ад існаваўшага бытавога апрадзяленьня «хатняй гаспадыні», або „жыву для дзяцей і кухні“.

Наша народная гаспадарка, нашы эканамічныя рэсурсы ня далі покуль што яшчэ магчымасьці ажыцьцявіць гэтае імкненьне ня толькі ў адносінах адной сотні ці тысячы, а мільёнаў жанчын нашага вялікага Савецкага Саюзу.

Праўда, з кожным годам дынаміка паказацеляў сьведчыць аб росьце дасягненьняў і ў гэтай галіне, прычым гэты рост паступова і нязупынна з кожным годам павялічваецца. Процант удзелу жанчыны ў нашай рабоце хістаецца ад 1-5-10-15, у залежнасьці ад таго, дзе мы праводзім праверку.

У гарадзкіх саветах паказацелі будуць свае, у сельскіх саветах другія, у завкомах іншыя, у дзіцячых установах ізноў другія, і, як агульны, вывад прыходзіцца зрабіць такі, што сярэдні процант росту актыўнасьці ўдзелу маецца, але як бы то ні было, усёткі гэтыя лічбы вельмі нязначныя, калі мы зробім параўнаньні з агульным лікам жанчын і тым тэмпам росту народнай гаспадаркі, які мы маем штогод.

Даўна ўжо прызнана, што пытаньне жаночае працы,—пытаньне будучага пакаленьня, пытаньне культурнай працы, як і пытаньне сапраўднага вызваленьня жанчыны ад абавязкаў кухні і дзяцей у магчымым разьмеры,—нам удасца вырашыць ня так лёгка, а толькі шляхам безупыннай, марудная працы ў залежнасьці ад росту культурнасьці і эканамічных магчымасьцяў краіны.

Звышпатрабаваньне і звышфарсіраваньне працы «ўрыўкамі» і «наскокам», а ня пляновым парадкам нічога станоўчага і нічога капітальнага даць ня можа,—такая няплянавая і выпадкова вырваная з агульнага шэрагу гаспадарчых мерапрыёмстваў праца можа толькі аслабіць лінію індустрыялізацыі краіны, накіраванай па рэйках пашырэньня сацыялістычнага будаўніцтва.

Пазапляпавасьць бяз улічэньня сіл і сродкаў можа затрымаць дасягненьне агульнай мэты, якая сапраўды можа ўстанавіць раўнапраўе як у эканамічных, так і ў культурных адносінах паміж мужчынай і жанчынай. З гэтай прычыны якім-бы цяжкім ні быў шлях, ён павінен быць пройдзены пры ўсебаковай дысцыплінаванасьці і плянавасьці. Возьмем такое пытаньне, як рэканструкцыя нашай народнай гаспадаркі, тэхнічнае пераабсталяваньне яе на новай тэхнічнай базе—электрыфікацыі, якая дасьць магчымасьць больш выпусьціць прадукцыі больш лёгкім спосабам і больш машынамі, чым фізычнай, мускульнай працай. Дзякуючы гэтаму, прамысловасьць стварае тое, што ў такіх галінах працы, дзе раней немагчыма было і думаць аб ужываньні жаночай працы,—ужываньне яе магчыма і будзе праводзіцца; пытаньне гэтае стаіць цяпер перад намі не як тэорыя, а як практычная задача.

Возьмем другое пытаньне, гаспадарчае ўстройства мястэчак, якія ў апошнія часы пастаўлены на самыя практычныя рэйкі. Гэта праца патрабуе і дае магчымасьць вырашыць у значным разьмеры тое ненармальнае зьявішча, што у ўзросьце ад 25 да 29 гадоў (па яўрэйскай частцы насельніцтва) на 100 мужчын прыходзіцца 140 жанчын. Тут прадстаіць аграмадная эканамічная і культурная праца, якую немагчыма вырашыць паліятыўным парадкам, а можна толькі мерамі, створанымі плянавым эканамічным шляхам.

Возьмем яшчэ прыклад,—гэта наша грамадзкае харчаваньне. Гэта пытаньне, як усім вядома, мала пасунулася наперад, а нават пашло і назад, калі параўнаць з пэрыядам і шырокім абхватам сталовак у часы галодных гадоў. Цяпер гэту справу, як гаворыцца, прыходзіцца пачынаць з самага пачатку, падымаць і ўмацоўваць самым марудным тэмпам. Пытаньні кухні, сталоўкі, фабрычнай кухні, пякарні і г. д.,—усё гэта пакуль што зьяўляецца толькі прадметам вопыту, і пакуль што, для вельмі нязначнага проценту асоб, ня гледзячы на тое, што попыт на іх кра[д]'яўляецца вялікі. Але вырашыць гэта пытаньне, „пытаньне кухні», магчыма толькі ізноўтакі праз трывалае і капітальнае ўлажэньне.

Тое-ж самае можна сказаць і па пытаньню аб сацыяльнай ахове дзяцей арганізацыяй дзіцячых устаноў (дзіцячыя дамы, дзіцячыя гарадкі, піянэрскія дамы, спэцыяльныя школы і г. д.), ажыцьцявіць якую магчыма толькі плянавым парадкам і ўлажэньнем значных сродкаў як з боку дзяржавы, так і з боку самой савецкай грамадзкасьці, а ня інакш. Вопыт паказаў, што справа пакуль што зводзіцца к добрым пажаданьням і не дажыла да значнага росквіту.

Разьвіцьця гэтых плянавых мерапрыёмстваў у належнай меры магчыма дасягнуць толькі пры ўдзеле саміх непасрэдна зацікаўленых пластоў насельніцтва і ў першую чаргу жанчын. Гэта бясспрэчны факт, бясспрэчная аксіома.

Інтэрнацыянальны дзень жанчын 8 сакавіка павінен падкрэсьліць, што ў задачу культурнай рэвалюцыі ў часе ўсіленьня разьвіцьця індустрыялізацыі краіны павінна быць уключана ня толькі барацьба за тэхнічнае паляпшэньне вытворчасьці і за яе рацыяналізацыю, або за санітарнае і тэхнічнае палепшаньне ўмоў працы і за тэхнічную і палітычную пісьменнасьць рабочых і работніц дзеля посьпеху сацыялістычнага разьвіцьця. Да ўсіх гэтых момантаў павінен быць са ўсёй яскравасьцю далучан лёзунг аб уцягненьні жанчын, работніц і сялянак у справы гаспадарча-пэрспэктыўнага плянаваньня. Толькі тагды лёзунг «кожная работніца і сялянка павінны кіраваць дзяржавай» будзе правільна зразуметы і праведзены ў жыцьцё.

М. КАРКЛІН.

Падробка „ліста Зіноўева выплывае напаверх.

БАЛЬДВІНУ НЕ ЎДАЛОСЯ ПЕРАД ПАРЛЯМАНТАМ АПРАЎДАЦЬ АФЭРЫ ГРЭГОРЫ.

ЛЁНДАН, 1-III. На пасяджэньні палаты вобшчын сябра рабочае партыі Вэджвуд запытаў прэм'ера Бальдвіна, ці зьняла сьледчая камісія па справе Грэгоры допыт з газэты «Дэйлі Мэйль» (Яна першаю агаласіла «ліст Зіноўева»), з мэтаю выявіць, як гэты ліст трапіў да яе.

Бальдвін адказаў, што, водлуг яго вестак, ніводная газэта не зьмяшчала „ліста Зіноўева“ да афіцыйнага паведамленьня пра гэты ліст. З гэтае прычыны меркаваньне Вэджвуда, што адбітак лісту быў перададзен газэце кім-небудзь незаконным парадкам, зьяўляецца для яго зусім новым.

Вэджвуд тады ізноў задаў запытаньне: «Хіба-ж не вядома прэм'еру, што падобная западозранасьць была высунута ў дакладзе самой сьледчай камісіяй?»

Бальдвін адказаў, што яму невядома, каб дзе-небудзь была высунута такая западозранасьць.

Тады дэпутат рабочае партыі Кенворці запытаў: „Ці-ж Бальдвін ня чытаў у афіцыйнай справаздачы, што адною з прычын, прымусіўшых Макданальда агаласіць ліст, было меркаваньне, што некаторыя газэты ўжо мелі яго.

Бальдвін адказаў, што ня думае, каб запытаньне Кенворці мела штонебудзь супольнае з пытаньнем, узьнятым Вэджвудам.

Тады Вэджвут папрасіўшы прабачэньня за сваю дакучлівасьць, запытаў, ці чытаў Бальдвін даклад сьледчае камісіі раней, чымся складаць сваю справаздачу, бо ў дакладзе гэтым выразна зазначалася, што ліст трапіў у першую чаргу ў рукі газэты. Бальдвін адказаў, что чытаў, але ва ўсім іншым поўнасьцю падцьвярджае свой папярэдні адказ.

РАБОЧЫЯ АБУРАНЫ ЎКОСНЫМ УДЗЕЛАМ МАКДАНАЛЬДА Ў АГАЛАШЭНЬНІ «ЛІСТА ЗІНОЎЕВА».

ЛЁНДАН, 1-III. Орган кампартыі «Уоркерс Лайф» зазначае, што «Дэйлі Геральд» (орган рабочае партыі) спрабуе адцягнуць увагу рабочых мас ад ролі, якую адыграў Макданальд у гісторыі з «лістом Зіноўева», пытаючыся, як трапіў гэты „ліст“ у рэдакцыю «Дэйлі Мэйль»; гэта-ж мае толькі другараднае значэньне. «Між тым,—піша газэта,—рабочыя задаюць іншае запытаньне, а іменна, ці доўга яшчэ трэба цярпець у якасьці лідэра рабочае партыі чалавека, які, як цяпер ізноў пацьвердзілася, спрыяў супольна з рэакцыйнымі чыноўнікамі выпуску фальшывага ліста, які дапамог ураду Бальдвіна прысьці да ўлады і павялічыў небясьпеку вайны проці СССР».

Вэнгерскі выклік Лізе Нацый.

ВЕНА, 29-II. Водлуг паведамленьняў з Будапэшту, на пасяджэньні вэнгерскае парляманцкае камісіі па замежных справах міністр замежных спраў Валько, выступіўшы з прамовай аб сан-гатардзкім інцыдэнце заявіў: „Ніводная дзяржава, ні нават старшыня рады Лігі Нацый, ня маюць права рабіць расьследаваньня інцыдэнту ў Вэнгрыі, пакуль няма аднагалоснае пастановы рады Лігі Нацый. Старшыня рады Лігі Нацый ня мае права папярэдзіць падобную пастанову рады Лігі Нацый, бо ў наяўнасьці няма ваеннае небясьпекі. Водлуг Трыянонскага ўгавору, за разброеньнем Вэнгрыі павінна было пайсьці ўсеагульнае разброеньне, з прычыны чаго Вэнгрыя мае права патрабаваць, каб разброеньне ня мела аднабаковага характару. Скарыстаньне Лігаю Нацый права на расьследаваньне прадгледжана толькі ў асобна важных выпадках. З гэтае прычыны рада Лігі Нацый, трэба спадзявацца, ня выкарыстае свайго права на расьследаваньне ў такой нязначнай падзеі, якой зьяўляецца сан-гатардзкі інцыдэнт“.

Дэпутаты ўсіх партый ухвалілі паводзіны ўраду ў сан-гатардзкім інцыдэнце.

Правакацыйныя выпады проці Ульянава.

НЯГОДНАЯ СПРОБА ПОЛЬСКАГА ЎРАДУ.

ВІЛЬНЯ, 1-III. Гутарка тав. Ульянава з супрацоўнікам ТАСС выклікала, як паведамляе „Кур'ер Віленскі“ (орган пілсудчыкаў), вялікае абурэньне ў польскіх урадавых колах.

Газэта заяўляе, што „ў зьвязку з умешваньнем бальшавіцкага дыплёмата ва ўнутраныя справы Польшчы, а таксама з прычыны зьнявагі незалежнага польскага суду, польскі ўрад вызваліў суд ад абавязацельстваў у адносінах асобы Ульянава, і зараз працэс будзе пастаўлен шырока, каб пра ўдзел Ульянава ў дзейнасьці Грамады ведалі ня толькі ў Польшчы, але і па-за межамі“.

ЗАЯВА ТАВ. УЛЬЯНАВА ПРАДСТАЎНІКУ ТАСС.

ВАРШАВА, 1-3. Большасьць сёньнешніх газэт зьмяшчае гутарку тав. Ульянава з прадстаўніком ТАСС, у якой ён катэгарычна заявіў, што ні ён, ні паўнамоцнае прадстаўніцтва СССР у Польшчы ня мелі ніякіх адносін да інкрымінаванае Беларускае Грамадзе дзейнасьці.

Афіцыёзная „Эпока“ называе ў загалоўку гэтую гутарку «бессаромным выступленьнем савецкага дыплёмата» і заяўляе, што Ульянаў «умешваецца ў перадвыбарчыя справы Польшчы».

На працэсе Грамады.

БЛЫТАНІНА У ПАКАЗАНЬНЯХ ПАЛІЦЭЙСКАГА КАМІСАРА.

Сьведку не ўдалося давесьці сувязь між Грамадою і Камінтэрнам.

ВАРШАВА, 1-3. Учора перад судом у Вільні паказаньні па справе Грамады даваў паліцэйскі камісар Васілеўскі. У вогуле ён паўтарае тое, што раней паказаў Ясінскі.

Доказам сувязі між Грамадою і Камінтэрнам зьяўляюцца, водлуг слоў сьведкі, такія факты: пасьля ліквідацыі Грамады „Известия“ выступілі з артыкуламі проці белага тэрору ў Польшчы; ЦК кампартыі ў сваіх адозвах зазначае, нібыта, на «неканспіратыўнасьць» Грамады.

На запытаньне абароны, адкуль вядома, хто належыць да кіруючае пяцёркі Грамады, Васілеўскі адказаў, што так яго інфармавалі яго агенты, якім ён давярае.

У адказах на далейшыя запытаньні абароны Васілеўскі прызнае, што Грамада была легальнай арганізацыяй і яе прэса таксама была легальнаю.

Падсудны Тарашкевіч выступае з заяваю, у якой зазначае, што дзейнасьць Грамады была вядома паліцыі, бо прадстаўнікі паліцыі прысутнічалі на ўсіх пасяджэньнях і сходах Грамады.

У далейшых сваіх паказаньнях Васілеўскі заяўляе, што ён сачыў за працаю Грамады пры дапамозе правакатараў і «наглядаў». Аб тым, што Грамада атрымала ў Данцыгу 15.000 даляраў, Васілеўскі даведаўся ад Гурына. З іншых крыніц яму паведамілі, што Грамада атрымала 30.000 даляраў. Ці былі гэтыя грошы запісаны ў кнігах Беларускага банку, Васілеўскі ня ведае.

На запытаньне Луцкевіча Васілеўскі заяўляе, што Луцкевіч быў душою беларускага руху і кіраваў гэтым рухам водлуг дырэктыў Камінтэрну.

Пасьля гэтага падсудны Сьняткоў зьвярнуўся да Васілеўскага з некалькімі запытаньнямі на беларускай мове. Васілеўскі, як відаць, забыўшы, што гадзіну назад ён завяраў, што кожны дзень чытае беларускую прэсу, заяўляе, што ён не разумее беларускае мовы. Пасьля допыту Васілеўскага суд распачаў допыт майёра Мэйера пры зачыненых дзьвярох.

КАБ НІХТО НЯ БАЧЫЎ..

Орган п. Умястоўскага «Беларускі Дзень» (№ 8) паведамляе, што ўсіх абвінавачаных па працэсу „Грамады“ прывезьлі ў першы дзень працэсу ў 7 гадз. раніцы, каб ніхто ня бачыў.

У САЮЗНЫХ РЭСПУБЛІКАХ.

Выдаткі на капітальнае будаўніцтва.

МАСКВА, 1-III. З тэзісаў дакладу т. Куйбышава на аб'яднаным пасяджэньні пленумаў ВСНГ СССР і ЎЦСПС, які мае адбыцца 3 сакавіка, відаць, што выдаткі на капітальнае будаўніцтва складуць сёлета 1.193.000 руб. проці 811 млн. руб. у 1925-26 г. За пяцігодзьдзе гэтыя выдаткі складуць 7.088.000 руб. Галоўная лічба выдаткаў ідзе на цяжкую індустрыю. Эфэктыўнасьць выяўляецца ў росьце прамысловае прадукцыі за пяцігодзьдзе на 107,4 проц., зьніжэньне сабекошту на 24,2 проц. і адпускных цэн—на 21,3 проц. У прамысловасьць уцягваецца 517 тысяч новых рабочых. Для вырашэньня праблемы зьніжэньня сабекошту неабходна праводзіць сацыялістычную рацыяналізацыю вытворчасьці.

Тыраж пазыкі 1926 г.

КІЕЎ, 1-III. Сёньня пачаўся тыраж выйгрышнае пазыкі 1926 г. Было разыграна некалькі нумароў дробных выйгрышаў. Першы нумар прыпаў на сэрыю 4607, усе пяць нумароў аблігацый якое выйгралі па 200 руб.

„Культасьветнікі“—барбары.

ЦЬВЕР. У губэрскім судзе распачаўся разгляд справы аб спаленых кнігах у ліку 5 тысяч тамоў, належачых клюбу тэкстыльшчыкаў. На лаўцы падсудных—4 адказныя працаўнікі клюбу. З акту абвінавачаньня відаць, што сярод спаленае літаратуры былі творы: Маркса, Энгельса, Леніна, Глеба Усьпенскага і шмат іншай каштоўнай бэлетрыстыкі лепшых чужаземных аўтараў.

ФАШЫСЦКІ НАЖЫМ НА ВЫБАРШЧЫКАЎ У ПОЛЬШЧЫ.

АРЫШТ КАНДЫДАТА Ў СОЙМ АД БЛЁКУ НАЦМЕНШАСЬЦЯЙ.

Паліцыя арыштавала ў Ашмянах кандыдата ў паслы сойму ад «Блёку Нацменшасьцяй» Поласа за быццам антыдзяржаўную агітацыю.

АРЫШТ ПРАДСТАЎНІКА «ППС—ЛЯВІЦЫ».

У Алькеніках паліцыя арыштавала прадстаўніка «ППС—лявіцы» Ф. Навакоўскага.

АРЫШТЫ.

На мінулым тыдні ў Ваўкавыскім павеце арыштавана 12 асоб—некаторым па 15 гадоў, якія абвінавачваюцца ў камуністычнай дзейнасьці.

ВАРШАВА, 28-II. У Лодзі арыштавана 27 чалавек западозраных у камуністычнай дзейнасьці. Сярод арыштаваных—вядомы левы літаратар і дзеяч рабочае сцэны Вітольд Вандурскі.

Гэтымі днямі паліцыя арыштавала ў Нёменчыне Я. Грынбаўма, які распаўсюджваў сярод мясцовай люднасьці камуністычную літаратуру.

ЧАРОДНАЯ КАНФІСКАЦЫЯ.

Урадавы камісар г. Вільні сканфіскаваў чародны (10-ы) нумар радыкальнай бел. газэты «Сіла Працы».

НАВАТ ПАЎЛЮКЕВІЧ АРЫШТАВАНЫ(?!).

У Навагрудку арыштаваны вядомы беларускі дэфэнзыўны дзеяч «д-р» Паўлюкевіч. Ён апошнімі часамі вёў прадвыбарчую акцыю ў Навагрудчыне, дзе выставіў свой уласны выбарны сьпісак, на якім і стаіць на першым месцы.

ПАЎТОРНЫ АРЫШТ Б. ПАСЛА КАРДОЎСКАГА.

Выпушчаны гэтымі днямі з-пад арышту б. пасол Кардоўскі ізноў арыштаваны. Кардоўскі начаў галадоўку.

ЯРЭМІЧ НЯ БЫЎ АРЫШТАВАНЫ.

Гэтымі днямі мы перадрукавалі з польскіх газэт вестку аб тым, што б. пасол сойму і адзін з правадыроў Бел.-Сялянскага Саюзу Ярэміч арыштован і пасаджан у турму.

«Наш Пшэглёнд»—газэта яўрэйскіх палітычных колаў, якія ўваходзяць у блёк нацменшасьцяў, паведамляе, што вестка аб арышце Ярэміча зьяўляецца простай выдумкай.

Я. СТАНКЕВІЧ І Ф. УМЯСТОЎСКІ.

Я. Станкевіч, якога нават Белсельсаюзьнікі Ярэміча папракаюць у атрыманьні ад польскіх санацыйных сфэр грошай на прадвыбарчую агітацыю, выступіў у сваёй „Нашай Бацькаўшчыне“ проці «Беларускага Дню» Ф. Умястоўскага. У адказ п. Умястоўскі піша: „Калі вы лічыце, што мы «працуем па загаду начальства“, то як-жа, пазвольце, кваліфікаваць вашу работу?“.

Абодвы „працуюць“...

У АПОШНІ ЧАС.

(Атрымана а 1-ай г. ночы).

Выйгрышы па пазычцы 1926 г.

КІЕЎ, 2-3. На тыражы выйгрышнае пазыкі 1926 г. **выйгрыш у 100 т. р.** выпаў на сэрыю 3873, аблігацыя 29; **выйгрышы па 50 т. р.**—сэрыя 4589, абл. 3 і сэрыя 0287, абл. 50; **выйгрышы ў 5.000 р. выпалі на гэткія нумары сэрый і аблігацый:** сэрыя 2487, абл. 32; сэр. 3887, абл. 14; сэр. 1508, абл. 28; сэр. 5738, абл. 48; сэр. 0722, абл. 16; сэр. 0192, абл. 1; сэр. 4115, абл. 33; сэр. 2020, абл. 39; сэр. 1178, абл. 17; сэр. 3019, абл. 44. **Па 10000:** сэр. 5468, абл. 45; сэр. 4716; абл. 28; сэр. 0962, абл. 04; сэр. 1884, абл. 14; сэр. 5198, абл. 13. **Па 25000 р.:** сэр. 2948, абл. 01; сэр. 0383, абл. 09; сэр. 5854, абл. 29.

Перадвыбарчая барацьба ў Польшчы абвастраецца.

ВАРШАВА, 2-3 Учора адбылася рабочая дэманстрацыя прыхільнікаў рабоча-сялянскага сьпіску. Дэманстрацыя была разагнана паліцыяй. У Пазнані кінута бомба ў перадвыбарчы мітынг. Памяшканьне часткова разбурана. Ахвяр няма. Арыштаваны дзьве асобы, якія прызналіся ў замаху. Рабіўшыя замах—ворагі Пілсудзкага.

ПРЫСУД НАД КАМУНІСТАМІ.

Люблінскі акруговы суд прыгаварыў 4 камуністаў на 5 гадоў катаргі кожнага, 4—на 4 гады, 10—на 2 гады, 2—на 6 мес.; 5 апраўданы.

* *

Варшаўскі акруговы суд прыгаварыў гэтымі днямі Т. Стэрдыняк і Я. Васэрштрум на 1 год астрогу і А. Розэнбэрга на 6 месяцаў за маніфэстацыю, якою яны кіравалі ў Атвоцку год таму назад.

ЗЬМЕНА ШЫЛЬДУ.

Паўлюкевічаўская дэфэнзыўная газэта «Беларускае Слова» зьмяніла сваю назву на „Грамадзянін“ і будзе выходзіць толькі раз у тыдзень.

ЧЫГУНКА ДРУЯ—ВАРАПАЕВА.

У бягучым годзе пачнецца пабудова чыгункі па лініі Друя—Варапаева.

«БЕЛ. КААПЭРАТЫЎ ДАМОВЫХ ТКАНІН».

Пад такім назовам у Вільні мае ў хуткім часе паўстаць каапэратыў дамовых бел. тканін.

НОВОЕ БЕЛ. ВЫДАВЕЦКАЕ Т-ВА.

Па ініцыятыве гр. Будзькі паўстаў праэкт арганізацыі яшчэ аднаго бел. выдавецкага т-ва ў Вільні пад назвою: „Каапэратыў Бел. Выдавецкага т-ва“.

ЗА «ДВА ГРОШЫ».

У Варшаве пачала выходзіць новая «санацыйная» газэта «Газэта Поранна давней 2 грошы», рэдактарам якой зьяўляецца нядаўны вораг санацыі і адзін з галоўных супрацоўнікаў антысанацыйнай «Газэты Поранней». Заслаўшы на сваіх аднадумцаў за тое, што яго ня выставілі кандыдатам у сойм, паслом якога Садзевіч дагэтуль быў, ён нечаканна перакінуўся ў лягер санацыі, чым выклікаў сярод сваіх б. прыяцеляў страшэннае абурэньне.

НАСЬПЯВАНЬНЕ МАГУТНЫХ КЛЯСАВЫХ КАНФЛІКТАЎ У НЯМЕЧЧЫНЕ.

Барацьба за заработак і 8-мігадз. раб. дзень ахапляе ўсе галіны прамысловасьці.

СТАЧКА БЭРЛІНСКІХ СТРУМАНТАЛЬШЧЫКАЎ.

БЭРЛІН, 1-III. Пад нажымам рабочых бэрлінскі камітэт прафсаюзу струмантальшчыкаў абвясьціў забастоўку струмантальшчыкаў па некаторых прадпрыёмствах, дзе яны яшчэ працавалі.

ЗАКЛІК ДА АДЗІНАГА ФРОНТУ БАРАЦЬБЫ.

БЭРЛІН, 26-II. У шмат якіх гарадох адбыліся шматлюдныя мітынгі і дэманстрацыі, на якіх рабочыя патрабавалі **заснаваць адзіны фронт для барацьбы з прадпрыёмцамі.**

Рабочыя суднабудаўнічых прадпрыёмстваў у Любэку ўхвалілі пакідаць прадпрыёмствы пасьля 8-мі гадзін працы.

МЭТАЛЁЎЦЫ ЗОЛІНГЕНУ ПРЫМАЮЦЬ ВЫЗАЎ КАПІТАЛУ.

БЭРЛІН, 1-III. У Золінгене прафсаюзы мэталёўцаў заявілі аб адмове 31-га сакавіка ад сучасных згод аб заработку і аб даўжыні рабочага дню, бо прадпрыёмцы рашуча адхілілі патрабаваньне павялічыць заработак на 15 пфэнігаў у гадзіну.

МАГЧЫМА СТАЧКА ВЕРХНЯСІЛЕСКІХ ГАРНЯКОЎ.

БЭРЛІН, 1-III. Усе 5 прафсаюзаў вугольнае прамысловасьці ў нямецкай частцы Верхняе Сілезіі ўхвалілі скасаваць 31-га сакавіка згоду аб працы звыш 8-мі гадзін. Прафсаюзы дамагаюцца 7-мігадзіннага рабочага дню для падзёмнае працы і 8-мігадзіннага—для надзёмнае, а таксама пераходу ад выплаты заработку надзёмным рабочым па гадзінах да выплаты па зьменах. У адказ на гэтую пастанову саюз уласьнікаў капальняў абвясьціў аб скасаваньні ім 31-га сакавіка агульнага ўгавору аб заработку.

ПЕРШЫ СУМНЫ ПЛЁН РЭФАРМІСЦКАЕ ЗДРАДЫ.

БЭРЛІН, 25-II. Па заяве агульнанямецкага прафсаюзу мэталёўцаў 24-га лютага аднавілася праца ва ўсіх прадпрыёмствах мэталёвае прамысловасьці Сярэдняе Нямеччыны.

На сталеліцейных заводах Крупа ў Магдэбурзе і на мэталюргічных прадпрыёмствах у Гальле адміністрацыя спрабавала ўвесьці працу на 2 зьмены. Рабочыя не падначаліліся гэтаму загаду. Канфлікты перададзены на прымірыцельны разбор.

У Гарцгеродзе прадпрыёмцы адмовіліся ўзяць назад 30 рабочых. У выніку вострага выступленьня рабочых 26 чалавек з 30-ці былі ўзяты на працу.

У Амэндорфе прадпрыёмцы не дазволілі стаць на працу старшыні фабрычна-заводзкага камітэту Прынсьлеру. Рабочыя адмовіліся працаваць.

КРЫЗІС АНГЕЛЬСКІХ ЧЫГУНАК.

ЛЁНДАН, 1-3. У зьвязку з занепадам цяжкае прамысловасьці чыгуначныя кампаніі перажываюць крызіс. Адначасна на аснове адносьнага ўздыму ў лёгкай індустрыі прадпрыёмства, якое знаходзяцца ў большасьці ў баку ад чыгунак, незвычайна разьвіўся аўтамабільны грузавы транспарт і омнібусныя зносіны.

Каб палепшыць сваё становішча і справіцца з канкурэнцыяй кампаній аўтамабільнага транспарту, чыгуначныя кампаніі патрабуюць права карыстацца ўласным аўтамабільным транспартам, якім яны зараз, водлуг закону, могуць карыстацца толькі ў абмежаваных разьмерах. У гэтай барацьбе бяруць актыўны ўдзел прафсаюзы, якія абараняюць кожны пункт гледжаньня «сваёй» прамысловасьці.

28-га лютага і 1-га сакавіка палата вобшчын разглядала законапраэкт аб наданьні буйнай ангельскай чыгуначнай кампаніі права ўжываць уласны аўтамабільны транспарт. Сябры рабочае фракцыі, якія ўваходзяць у саюз транспартнікаў і чорнарабочых, выказаліся проці законапраэкту. Міністр шляхаў прапанаваў палаце даць сваю згоду на другое чытаньне законапраэкту.

Тамас, які выступіў у абарону законапраэкту, заявіў, што чыгуначнікі робяць правільна, падтрымліваючы прадпрыёмцаў «у пытаньнях, дзе іх інтарэсы аднолькавы».

Камуністычны дэпутат Саклатвала выступіў проці законапраэкту, заявіўшы, што чыгуначнікі памыляюцца. Кампартыя перасьцерагае рабочых ад небясьпекі, якая ўзьнікае ў зьвязку з тым, што саюзы чыгуначнікаў і транспартнікаў займаюць розныя пазіцыі і ўдзельнічаюць у барацьбе прадпрыёмцаў між сабою, далучаючыся да розных прадпрыёмчых груповак.

Законапраэкт быў ухвален у другім чытаньні 399-цю галасамі проці 42-х. Проці галасавалі: Саклатвала, дэпутаты, якія належаць да саюзу транспартнікаў і чорнарабочых, некаторыя лібэралы і кансэрватары.

Паўднёвы Кітай ахоплен паўстаньнямі.

ЗНОСІНЫ МІЖ ХАНЬКОУ І МАНЬЯНАМ ПЕРАРВАНЫ.

ШАНХАЙ, 1-III. З Ханькоу паведамляюць, што рэвалюцыйныя атрады зруйнавалі вучастак Пекін-Ханькоўскае чыгункі.

Партызанскія атрады пад кіраўніцтвам камуністаў разгортваюць актыўную дзейнасьць у районе Маньяну (Хубэйская правінцыя, за 100 кілёмэтраў ад Ханькоу). Параходныя зносіны між Ханькоу і Маньянам перарваны.

РАСТРЭЛЫ СЛУХАЧОЎ АКАДЭМІІ ВАМПУ.

ШАНХАЙ, 1-III. 23-га лютага ў Кантоне расстраляны 4 слухачы ваеннае акадэміі Вампу, западозраныя „у камунізьме“.

ТРЫВОЖНАЕ СТАНОВІШЧА Ў КАНТОНЕ.

ШАНХАЙ, 18-2 Ганконская газэта паведамляе, што з прычыны трывожнага становішча ў Кантоне, выкліканага выкрыцьцём паліцыяй рэвалюцыйнае літаратуры, бомб і зброі, кошт кантонскіх грошай зьнізіўся больш як на 50 проц.

За дзень.

Як рэфармісты сарвалі барацьбу ў Нямеччыне.

У Нямеччыне меншавікам толькі што ўдалося нанесьці ўдар вялікаму ўздыму рабочага руху. Гэты ўздым можна было пры рэвалюцыйным кіраўніцтве выкарыстаць для рашучага ўмацаваньня рабочых пазіцый, для палепшаньня становішча ўсяе рабочае клясы. Бязумоўна, што калі-б ня здрадніцтва меншавікоў, барацьба скончылася-б перамогаю рабочых.

У сапраўднасьці, якое было становішча? Барацьба пачалася ў мэталёвай прамысловасьці Сярэдняе Нямеччыны. Рабочыя патрабавалі дабаўкі ў 15 пфэнігаў у гадзіну (7 кап.). Калі прадпрыёмцы адмовіліся, рабочыя прымусілі меншавікоў, стаяўшых на чале прафсаюзаў, абвясьціць забастоўку.

На дапамогу сярэдня-нямецкім мэталё-прамыслоўцам прышло ўсенямецкае аб'яднаньне, бо канец барацьбы ў Сярэдняй Нямеччыне меў-бы рашучае значэньне для ўсяе Нямеччыны. Перамаглі-б сярэдня-нямецкія мэталісты—і капіталістам прышлося-б у выніку павялічыць заработак па ўсёй мэталёвай прамысловасьці. І ўсянямецкае аб'яднаньне мэталё-прамыслоўцаў абвясьціла, што 22 лютага зачыняюцца ўсе заводы, калі сярэдня-нямецкія рабочыя ня спыняць барацьбы.

Урад спрабаваў скончыць канфлікт у Сярэдняй Нямеччыне прыбаўкаю ў 3 пфэнігі ў гадзіну. Рабочыя, аднак, з абурэньнем адхілілі такую «прапанову». Бо, калі ўлічыць адно павялічэньне дарагоўлі з таго часу, калі быў падпісан і ў сучасны момант дзейнічаючы дагавор, то і тады трэба павялічыць на 10 пфэнігаў. Значыць, урадам прапанавана такое павышэньне, якое пагаршае становішча нават у параўнаньні з дагаворам падпісаным летась.

Што-ж у гэты час рабілі меншавікі, кіруючыя ў Нямеччыне прафсаюзамі? Яны і ня думалі рыхтаваць усіх рабочых да барацьбы, арганізаваць гэтую барацьбу і г. д. Меншавікі ў гэты час абівалі парогі капіталістаў і дзяржаўных чыноўнікаў, а рабочым казалі, што зараз ня час абвастраць барацьбу, бо невядома, чым яна скончыцца, а галоўнае—гэтая барацьба паслабляе гаспадарку. Пры гэтым яны, зразумела, нічога не казалі наконт таго, што гаспадарка-то капіталістычная.

Горш таго, меншавікі ўсялякім чынам змагаліся з камуністамі а іх працу па арганізацыі дапамогі рабочым.

А ў выніку, калі ўрад абвясьціў абавязковаю пастанову аб надбаўцы ў 5 пфэнігаў, меншавікі дамагліся на канфэрэнцыі адной з баставаўшых акруг пастановы аб спыненьні забастоўкі. Урэшце і рабочыя іншых акруг прымушаны былі забастоўку спыніць.

Скандал ва ўстанове Чэмбэрлена.

Усім нам добра памятны правакацыйны выпад ангельскіх кансэрватараў напярэдадні выбараў у парлямант. Зараз ужо ніхто не сумняваецца ў тым, што так званы „ліст Зіноўева“ быў фальшывы, спэцыяльна падроблены з мэтаю зрабіць уплыў на масы выбаршчыкаў, каб яны галасавалі супроць рабочай партыі, якая быццам падтрымлівае савецкі ўрад.

Мы таксама памятаем, што гэтая нота была абвешчана за подпісам Грэгоры, які гэта зрабіў быццам бяз ведама Макданальда. Мы-б гэта ня ўспомнілі зараз, калі-б не адзін працэс, які адбываецца ў Англіі. Гэты працэс абвінавачвае Грэгоры і некаторых іншых высокаадказных чыноўнікаў міністэрства замежных спраў у тым, што яны займаліся спэкуляцыяй і іншымі цёмнымі справамі, выкарыстоўваючы для гэтага прывілеі, якія ім дадзены, як чыноўнікам міністэрства замежных спраў.

Гэты факт ня мог не абурыць грамадзкую думку ўсёй Англіі, якая дамагалася разгляду гэтай справы. Гэтымі днямі абраная для гэтай мэты ўрадавая камісія дакладвала аб гэтай скандальнай справе парляманту. Камісія прымушана была прызнаць факт скандальнай дзейнасьці Грэгоры і адзначыла, што ён і іншыя чыноўнікі абавязкова павінны быць зьняты з сваёй адказнай працы. Камісія спрабавала адхіліць высунутае супроць Грэгоры абвінавачаньне ў тым, што «ліст Зіноўева» быў таксама напісаны з мэтаю спэкуляцыі. Пасьля тых грунтоўных доказаў, якія былі зроблены на судзе, камісія адмовілася ад гэтага і моўчкі прымушана была прызнацца, што ўрад Бальдвіна прыйшоў да ўлады пры дапамозе маны і ашуканства.

Зусім слушна, што Чэмбэрлену нічога іншага не засталося, як разьвітацца з сваімі памоцнікамі. Грэгоры звольнен. О'Малі прапанавана падаць у адстаўку, а іншыя чыноўнікі і зараз пакінуты на працы для таго, каб працягваць сваю спэкулянцкую дзейнасьць.

ПІЛСУДЗКІ І БЕЛАРУСЫ.

(Да выбараў у польскі сойм).

ПОЛЬШЧА ПЕРАД ПАХОДАМ НА БЕЛАРУСЬ. ПОЛЬСКІЯ «ФЭДЭРАЛІСТЫ» І АНЭКСІЯНІСТЫ. ЗАХВАТ ЗАХ. БЕЛАРУСІ ПІЛСУДЗКІМ. ВІЛЕНСКАЯ АДОЗВА ПІЛСУДЗКАГА. НЕЗДАВОЛЕНЬНЕ І РЭВАЛЮЦЫЙНЫ РУХ НА БЕЛАРУСІ. ДЗЕЙНАСЬЦЬ РОЗНЫХ БЕЛАРУСКІХ АРГАНІЗАЦЫЙ. «СЯРЭДНЯЯ ЛІТВА» І ПАЛІТЫКА ПІЛСУДЗКАГА Ў АДНОСІНАХ ДА БЕЛАРУСАЎ. ВЫКАРЫСТАНЬНЕ ПІЛСУДЧЫНАЙ БЕЛАРУСКІХ ДЭФЭНЗЫЎШЧЫКАЎ. АРЫШТЫ БЕЛАРУСКІХ ДЗЕЯЧОЎ. ДАЛУЧЭНЬНЕ «СЯРЭДНЯЙ ЛІТВЫ» ДА ПОЛЬШЧЫ. МЕНСКІЯ БЕЛАРУСЫ. СКЛІКАНЬНЕ «РАДЫ БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАЙ РЭСПУБЛІКІ». ПАДЗЕЛ ЯЕ НА «ПРЫХІЛЬНІКАЎ» І ВОРАГАЎ ПІЛСУДЧЫНЫ. АРЫШТЫ «УРАДУ БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАЙ РЭСПУБЛІКІ». «НАЙВЫШЭЙШАЯ РАДА». БЕЛАРУСКАЯ ВАЙСКОВАЯ КАМІСІЯ. СЛУЦКАЕ «ПАЎСТАНЬНЕ». ПАДТРЫМАНЬНЕ ПОЛЬШЧАЙ ПІЛСУДЗКАГА ЗБРОЙНАЙ АКЦЫІ БАЛАХОВІЧА. САЮЗ ПІЛСУДЧЫНЫ З ДЭФЭНЗЫЎНЫМІ БЕЛАРУСКІМІ ЭЛЕМЭНТАМІ НА ЧАЛЕ З БАЛАХОВІЧАМ НА ВЫБАРАХ У СОЙМ У 1922 Г. АДЫХОД ПІЛСУДЗКАГА АД УЛАДЫ. НЕКАТОРЫ ПЕРАПЫНАК У ДЭФЭНЗЫЎНА-РЭПРЭСЫЎНАЙ ПАЛІТЫЦЫ АДНОСНА БЕЛАРУСАЎ. НОВЫ РОСКВІТ ЯЕ ПАСЬЛЯ МАЁВАГА ПЕРАВАРОТУ. РАЗГРОМ «ГРАМАДЫ». АРЫШТЫ І РАЗГРОМ ВЫБАРЧАЙ АКЦЫІ БЕЛАРУСАЎ У СУЧАСНЫ МОМАНТ. ВЫВАДЫ.

Адроджаная пасьля сусьветнай вайны Польшча не атрымала, як вядома, па Вэрсальскаму трактату ўсёй тэй жаданай граніцы на сваім усходзе. Вэрсальскім трактатам устаноўлена была паміж Польшчай і б. царскай Расіяй прыблізная мяжа, так званая лінія Керзона (прыблізна Беласток-Бельск-Берасьце).

Значная частка польскага грамадзянства, выхаваная ў старых традыцыях Вялікай Польшчы «ад мора да мора», не была задаволена такім становішчам [illegible]

[illegible] ня сталася ніводнага значнага факту, які пераконваў-бы, што Польшча Пілсудзкага ідзе на шчырую згоду з насяленьнем Літоўска-Беларускіх зямель. Наадварот, з першых-жа дзён пачалася вострая палёнізацыйная палітыка і спэцыфічна-варожыя адносіны да ўсяго няпольскага.

Адказам на гэта быў уздым рэвалюцыйнага незадаволеньня сярод літоўска-беларускіх палітычных колаў і народных мас. Беларускія культурна-палітычныя арганізацыі, аб'яднаныя ў «Цэнтральную Беларускую Раду Віленшчыны і Гарадзеншчыны», ня раз рабілі спробы высьветліць Пілсудзкаму ненармальнасьць умоў, якія стварыліся пасьля заняцьця польскім войскам літоўска-беларускіх зямель. Спэцыяльна выбраныя Радай дэлегацыі вельмі лаяльна прадстаўлялі Пілсудзкаму і ў Вільні і ў Варшаве жаданьні беларускіх мас і скардзіліся на гвалты і зьдзекі польскай адміністрацыі і войска. Нічога не памагала.

Пілсудзкі ішоў сваім шляхам «узмацненьня польскасьці на Крэсах»; з беларускімі дамаганьнямі ня лічыўся, на беларускі рух глядзеў зусім папанску, як на нешта неакрэсьленае, слабое, выдуманае, запазычанае, а можа падшэптанае і падтрымліваемае з Масквы і Бэрліну, ці Коўны.

Калі пры першых кроках сваёй палітыкі на „Усходніх Крэсах" Пілсудзкі хоць крыху лічыўся з беларускімі дамаганьнямі і дапусьціў адчыненьне беларускіх школ і разьвіцьцё беларускай кааперацыі, дык гэта тлумачылася хіба тым, што трэба было зыскаць хоць некаторыя сымпатыі насяленьня захопленай тэрыторыі Віленшчыны. Трэба было тым ці іншым спосабам замацаваць за сабою адабраную «бунтам» генэрала Жэлігоўскага тэрыторыю, якую перад гэтым Літва па Маскоўскаму дагавору атрымала ад РСФСР.

Гэта быў кароткі пэрыяд, калі на чале ўраду ўзбунтаванай „Сярэдняй Літвы" стаяў пілсудчык-краёвец адвакат Абрамовіч. Але, калі левая рука Пілсудзкага кідала ў той час беларусам кавалачкі панскага хлеба, дык беларускія палітычныя і культурныя арганізацыі [illegible]

[illegible] даваў беларусам, а пераважна абяцаў, а другою душыў.

Палітычная думка менскіх беларускіх арганізацый—у сваёй большасьці контррэвалюцыйных і ўгодовых паверыла была на некаторы час у шчырасьць палітыкі Пілсудзкага і моцна заавансавалася ў сваіх камбінацыях. Нават менскія беларускія эсэры і тыя зрабілі некалькі крокаў прыязьні ў адносінах да Пілсудзкага. Кантакт настолькі наладзіўся, што Пілсудзкі згадзіўся на скліканьне так званай «Рады Беларускай Народнай Рэспублікі». Пілсудзкі разьлічваў, што Рада ў сваёй большасьці стане паслухмяным арудзьдзем яго палітычных намераў і падпорай для антысавецкай агітацыі сярод беларускага насяленьня. Аднак, Пілсудзкі трохі абмыліўся ў сваіх плянах. У Радзе патроху вызначыліся дзьве групы; адна,—якая гатова была і на далейшыя каншахты з пілсудчынай, і другая,—якая выступіла досыць рэзка проці ўсякіх каншахтаў і згодніцтва. У хуткім часе адбыўся канчатковы разрыў між гэтымі двума кірункамі беларускай палітычнай думкі таго часу. Сабраўшыся паасобку, прыхільнікі абодвых кірункаў, адчуваючы, што прыходзіць канец іх няўдалай палітычнай дзейнасьці, выбралі свае палітычныя органы, на якія і ўсклалі прадстаўніцтва інтарэсаў «Рады Беларускай Народнай Рэспублікі». Адны—прыхільнікі згодніцтва—выбралі так званую „Найвышэйшую Раду", а апазіцыянэры—«Урад Беларускай Народнай Рэспублікі».

Палякі пільна сачылі за разломам сярод беларусаў, а асабліва за тым, што робяць апазіцыянэры. Зараз-жа пасьля выбараў «ураду» амаль ні ўсе сябры яго былі арыштаваны і пасаджаны ў вастрог.

Гэты факт ізноў паказаў, на што гатоў Пілсудзкі ў адносінах да беларускага руху, які не жадаў узалежніць сябе ад поглядаў польскай дэфэнзывы і выбіраў свае ўласныя шляхі.

«Найвышэйшая Рада», якая спадзявалася шляхам паразуменьня з пілсудчынай дабіцца хоць якіх небудзь уступак на карысьць беларускай справы, апынулася ў вельмі прыкрым становішчы такога «прадстаўніцтва», [illegible]

[illegible] пагромамі і пажарамі. Ён ішоў на Беларусь з «сваім беларускім урадам», які складаўся ў Варшаве пры самым актыўным удзеле пілсудчыкаў і савінкаўцаў. У гэтым «урадзе» сабралася ўсё авантурніцкае «беларускае» сьмяцьцё, як Адамовіч, Аляксюк, Дзяргач і інш.

Вось якія «беларускія» элементы супрацоўнічалі з пілсудчынай!

Набліжаліся выбары ў польскі сойм. Гэта было ўвосень 1922 г. Пілсудзкі ў саюзе з польскімі «краёўцамі» і беларускімі дэфэнзыўшчыкамі на чале з генэралам Балаховічам, д-рам Паўлюкевічам, Дзяргачом-Адамовічам заключылі між сабою „Блёк супрацоўніцтва" і пайшлі на выбары. Трэба было бачыць, што выраблялі гэтыя прахвосты на мітынгах, калі выступалі прадстаўнікі «Беларускага Выбарнага Камітэту». З рэвальвэрамі ў кішэнях, з дубінкамі ў руках, арганізаваныя ў банды па 20-30 чалавек, гэтыя балаховічаўскія «сынкі» зрывалі мітынгі, сходы і зьезды Беларускага Камітэту, п'янствавалі, дэбошылі, пагражалі, рабілі даносы, памагалі арыштоўваць і г. д.

Пілсудчына глядзела на ўсё гэта з здавальненьнем і бласлаўляла іх бандыцка-дэфэнзыўную працу.

Скончыліся выбары ў сойм. Беларусы перамаглі пілсудчыну і зблёкаваную з ёю беларускую прадажную банду.

Зьбіраецца сойм. Пілсудзкі адыходзіць ад улады. Гэта было ў канцы 1922 г. Да ўлады прыходзяць новыя людзі. Адзін урад зьмяняецца другім... Ні ў воднага з іх няма якой-небудзь акрэсьленай праграмы адносна беларусаў і іншых нацменшасьцяў.

Пасьля маёвага перавароту 1926 г. з новым прыходам да ўлады санацыйнай пілсудчыны старыя мэтады змаганьня з беларускім рухам уваскрасаюць з новай сілай. З аднаго боку даюцца абяцаньні зьвярнуць увагу і палепшыць ва ўсіх адносінах становішча беларусаў у Польшчы, а з другога—узмацняецца дзейнасьць дэфэнзыўных беларускіх элементаў. Спачатку папушчаюцца лейцы для палітычнай дзейнасьці радыкальных беларускіх элементаў і нават легалізуецца статут „Беларускай Сялянска-Рабочай Грамады», а потым пачынаецца шэраг масавых рэпрэсій, арыштаў і катаваньняў і ўрэшце справа канчаецца нават арыштамі беларускіх паслоў і поўным разгромам „Грамады".

У сучасны момант, перад выбарамі ў сойм і сэнат, дэфэнзыўшчына і рэпрэсіі дасягнулі найвышэйшага росквіту. Усё здаровае, што засталося яшчэ ад беларускага руху пасьля сыстэматычных разгромаў беларускіх арганізацый, цяпер ліквідуецца. Выпрабаваны кат беларускага народу, пан Мейштовіч, які яшчэ будучы старшынёю ўраду „Сярэдняй Літвы" пачаў пагром беларускіх арганізацый, цяпер у новай ролі міністра ўраду Пілсудзкага хоча канчаткова задушыць беларускі рух.

Такім чынам мы бачым, што палітыка Пілсудзкага заўсёды імкнулася задушыць беларускі нацыянальны, палітычны і сацыяльны рух. Яна шукала і шукае сярод беларусаў такіх, якія згодны маўчаць пра сапраўдныя і хітра прыкрытыя прыгожымі словамі намеры Польшчы. Яна хоча, каб бедны беларускі селянін і работнік пазаўсёды застаўся нявольнікам у польскага абшарніка і капіталіста. Гэтым апошнім Пілсудзкі даў усе правы і ўладу, а беларусам пакінуў безьзямельле, прыгон, цяжкія падаткі, цемру, катаваньне, зьдзекі, арышты, вастрогі і поўнае бяспраўе.

Здаецца, што на аснове гэтага кароткага газэтнага агляду, зробленага на падставе асабістых перажываньняў, успамінаў і дакумантальных крыніц, можна ўявіць сабе, якімі сродкамі і да якіх мэтаў ішоў і ідзе Пілсудзкі ў адносінах да беларусаў.

ЗАМЕЖНЫ.

СУД НАД ГРАМАДОЙ—СУД НАД ЗАХ. БЕЛАРУСЬСЮ.

1-га сакавіка ў вялікай залі клюбу імя Карла Маркса адбыўся шматлюдны сход Мопраўскага актыву гор. Менску, прысьвечаны працэсу Беларускай Грамады ў Вільні.

Прычыны, якія выклікалі гэты ганебны працэс, абмаляваў у сваім дакладзе тав. Сянькевіч.

На працягу ўсёй мінулай гісторыі Беларусі польскія магнаты напружана праводзяць сваю экспансію на Ўсход, шукаючы новых зямельных абшараў і новых прыгонных для эксплёатацыі.

У той час, калі Ўсходняя Беларусь у маланках Кастрычніка вышла на вольны шлях сацыялістычнага будаўніцтва, Заходняя Беларусь апынулася зноў у акрываўленых кіпцюрох белага арла і зносіць усе жахі нячуванага нацыянальнага, культурнага і эканамічнага ўціску.

Натуральнае імкненьне сялян і рабочых Заходняе Беларусі лягальна дабівацца палепшаньня свайёй долі, імкненьне, што выявілася ў стыхійным росьце Беларускай Сялянска-Работніцкай Грамады, выклікала з боку белапольскіх крывасмокаў суд над Грамадой, які па сутнасьці зьяўляецца судом над усёй Заходняй Беларусьсю.

Суд над беларускім народам у Заходняй Беларусі выклікаў абурэньне і пратэсты працоўных усяго сьвету. Тым больш рашуча павінны сказаць мы тут, ва ўсебеларускай сталіцы—Менску:

«Годзе зьдзекаў і гвалту над нашымі братамі—сялянамі і рабочымі Заходняй Беларусі! Прэч акрываўленыя рукі польскіх катаў ад ран працоўных Заходняй Беларусі! Усе на дапамогу ахвярам фашызму Пілсудчыны».

Рэзалюцыя сходу мопраўскага актыву г. Менску.

Заслухаўшы даклад тав. Сянькевіча аб працэсе Беларускай Грамады, сход мопраўскага актыву г. Менску—сталіцы Савецкай Беларусі—выказвае абурэньне супроць правакацыйнай палітыкі Пілсудзкага ў адносінах да Беларускай Грамады, існаваньне якой польскі ўрад дапусьціў з тым, каб яе потым разграміць.

Сход яшчэ і яшчэ раз зьвяртае сур'ёзную ўвагу працоўных усяго сьвету на тое, што польскі „дэмакратычны" ўрад старанна ачышчае свой тыл ад „шкодных" элемантаў, каб забясьпечыць свой край на той час, калі ангельскія лёрды загадаюць выступіць вайной супроць нашае савецкае краіны.

Сход падкрэсьлівае, што ў асобе Беларускай Грамады Пілсудзкі пасадзіў на лаўку падсудных увесь працоўны народ Заходняй Беларусі.

У той час, як вызваленыя Кастрычнікавай рэвалюцыяй рабочыя і сяляне Савецкай Беларусі, дзякуючы бязупыннай дапамозе савецкай улады, няўхільна ідуць па шляху ўсё большага ўзмацненьня і разьвіцьця сваёй прамысловасьці, сваёй сельскай гаспадаркі, сваёй нацыянальнай культуры, працоўныя масы Заходняй Беларусі цяжка стогнуць пад ботам польскіх акупантаў, якія па загаду Пілсудзкага іх тэрарызуюць, душаць непасільнымі падаткамі, зачыняюць беларускія банкі, кааператывы, школы і газэты, громяць беларускія рэвалюцыйныя арганізацыі, прыдушаюць усякі вольны крок, усякі вольны рух працоўных і прыгнечаных народаў Польшчы і Заходняй Беларусі.

Вось як вырашае нацыянальнае пытаньне ўрад Пілсудзкага, які зараз, напярэдадні выбараў, стараецца паказаць, што ён сумленна служыць «народу» г. зн. панам і капіталістам.

Выказваючы братэрскае спачуваньне вязьням польскага фашызму—грамадаўцам, мы праз галовы пілсудчыкаў горача вітаем іх і заклікаем рабочых, працоўных і працоўную інтэлігенцыю ўсяго сьвету ўзьняць свой голас пратэсту супроць тэрору польскіх катаў, якія ўсёй дзікай сілай абрушваюцца на нацыянальныя меншасьці Польшчы і ў тым ліку на родны нам беларускі народ Зах. Беларусі.

Таварышы грамадаўцы, будзьце адважны і рашучы! Ведайце, што на вашым баку мы, вольныя рабочыя Савецкай Беларусі, на вашым баку пралетарыят і працоўнае сялянства ўсяго Савецкага Саюзу, на вашым баку рэвалюцыйны пралетарыят і рэвалюцыйнае сялянства ўсяго сьвету. Ведайце, што справа, за якую вы пакутуеце, ёсьць справа прыгнечаных і бяспраўных кляс і народаў усяго сьвету, і што недалёка час, калі мы разам з вамі будзем сьвяткаваць перамогу над выміраючым капіталізмам і разьюшанай буржуазнай клясай.

Няхай ведае Пілсудзкі і ўся яго зграя, што тэрорам яму ня ўдасца адратаваць ні сябе, ні панскую Польшчу ад тэй рэвалюцыйнай хвалі, якая нарастае з кожным днём. Можна пасадзіць у каменныя мяшкі і судзіць сто, пяцьсот грамадаўцаў, але нельга пасадзіць у турму шматмільённыя працоўныя масы, якія ня хочуць цярпець уціск фашызму, якія ня хочуць больш стаяць на калегках перад панам.

Таварышы рабочыя і работніцы, сяляне і сялянкі і ўсе сумленныя працоўныя! Выступайце ўсе на абарону Беларускай Грамады, якой загадзя падрыхтаван прыгавор у міністэрскіх габінэтах панскай Варшавы.

Памятайце, што прыгавор над Беларускай Грамадой ёсьць прыгавор над усім працоўным народам Заходняй Беларусі.

Усе ўступайце ў шэрагі МОПР'у і дапамагайце палітзьняволеным, іх сем'ям, пакутуючым пад уціскам капіталу.

Прэч польскі фашысцкі тэрор.

Няхай живуць грамадаўцы—барацьбіты за справу вызваленьня рабочых і сялян Заходняй Беларусі!

Няхай жыве сусьветная рэвалюцыя!

Па Беларускай ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

МЕНШЧЫНА ЗДАЛА 1.549.355 РУБ. СЕЛЬСКА-ГАСПАДАРЧАГА ПАДАТКУ—96,46 ПРОЦ. ГАДАВОГА ЗАДАНЬНЯ.

ВУЗЬДЗЕНСКІ І БЯРЭЗІНСКІ РАЙЁНЫ ВЫКАНАЛІ ПОЎНАСЬЦЮ ПАДАТАК, НА ЎСЕ 100 ПРАЦЭНТАЎ.

Паступленьне сельгаспадарчага падатку на 1 сакавіка 28 г. па Менскай акрузе складае 1.549.355 руб. ці 96,46 проц. гадавога заданьня. У параўнаньні з мінулай 2-хтыднёўкай, па некаторых райёнах акругі паступленьне с.-г. падатку значна ўзмацнілася.

Вузьдзенскі і Бярэзінскі райёны выканалі 100 проц. гадавога заданьня. Некаторыя райёны (як Грэскі, які выканаў 99,11 проц., Смалявіцкі—98,84 проц., Заслаўскі—98,71 проц. і Лагойскі—99,47 проц.), значна пасунуліся ўперад у здачы с.-г. падатку, але яшчэ не дасягнулі 100 працантаў выкананьня гадавога заданьня.

Другія райёны, як Чэрвеньскі, які выканаў толькі 92,97 пр. гадавога заданьня, Бягомльскі—91,87 проц., Самахвалавіцкі—93,65 проц., Капыльскі—93,53 проц., Астраш.-Гарадз.—94,68 пр. і Пухавіцкі—94,47 проц., да апошняга часу яшчэ значна адстаюць у выкананьні с.-г. падатку.

Апошнія райёны Менскай акругі займаюць сярэдняе месца па здачы падатку.

Пасьпяховае выкананьне с.-г. падатку Вузьдзенскім і Бярэзінскім райёнамі да пачатку 3 тэрміну—1 сакавіка —тлумачыцца тым, што райвыканкомамі праведзена добрая праца сярод сялянства і што ўсе добра зразумелі задачы, якія перад імі стаяць.

З другога боку, невыкананьне да тэрміну некаторымі райёнамі гадавога заданьня сьведчыць аб недастатковасьці ўвагі да гэтай працы з боку працаўнікоў райвыканкомаў і сельсаветаў. Неабходна адстаўшым райёнам у хуткім часе працу па сельскагаспадарчаму падатку ўзмацніць, каб такім чынам выканаць 100 проц. гадавога заданьня.

Кулакі перашкаджаюць самаабкладаньню.

Гомель, 2-3. У вёсках кулацтва распаўсюджвае самыя недарэчныя чуткі пра новы закон на самаабкладаньню:

— Зьбяруць грошы, гавораць яны, а потым пашлюць у Маскву на індустрыялізацыю краіны.

— Не хапае грошай на вайну, якая хутка будзе,—кажуць кулакі, вось яны і надумалі новы падатак у выглядзе самаабкладаньня.

Такіх выпадкаў з боку кулацтва ёсьць шмат. Яны ўжываюць усе заходы да таго, каб перашкодзіць ажыцьцяўленьню новага закону, наменшыць яго значэньне.

Аднак, большасьць сялян прызнаюць правільным закон аб самаабкладаньні. Шмат [illegible] вёскамі закон аб самаабкладаньні праводзіцца ў жыцьцё. У сяле Падабранцы, Церахоўскага райёну, пастаноўлена пабудаваць нардом, набыць пажарны інвэнтар, пабудаваць новую студню, асушыць балота, адрамантаваць склад для дроў у школе. Выдзяляецца фонд для хат-чытальняў і г. д. Наогул, сума па самаабкладаньню ўстаноўлена ў 2500 р. з апошнім тэрмінам выкананьня 15 красавіка.

* * *

Азярышча, 1-3. Праца ў райёне па самаабкладаньню толькі пачынаецца. Райкомам дадзены дырэктывы ячэйкам аб удзеле ў кампаніі. Камсамольская маса з законам аб самаабкладаньні знаёма слаба. Яго ня ведае яшчэ таксама частка актыву. Напрыклад, сэкратар Асінаўскай ячэйкі на пленуму РК заявіў, што «пра самаабкладаньне нічога ня чуў».

На 10-цірублёвы пай.

Бабруйск, 2-3. *Па Бабруйскай акрузе перайшло 30 спажывецкіх таварыстваў на 7-мі і 10-цірублёвы пай. Гэтыя 30 таварыстваў складаюць 85 проц. ад усёй нізавой сеткі спажывецкай кааперацыі.*

Да міжнароднага жаночага дню.

ПРАФСАЮЗЫ РЫХТУЮЦЦА.

ГОМЕЛЬ, 2-3. Некаторыя прафсаюзы пачалі шырокую падрыхтоўку да міжнароднага жаночага дню 8 сакавіка. Для растлумачэньня масам значэньня дню 8 сакавіка на прадпрыёмствах адбываюцца гутаркі, даклады. Саюз дрэваапрацоўчнікаў склікае агульны сход работніц і жонак рабочых. На лесазаводах адбудуцца спэцыяльныя вечары, прысьвечаныя дню 8 сакавіка.

У саюзе працаўнікоў асьветы вылучана спэцыяльная камісія для падрыхтоўкі да сьветкаваньня 8 сакавіка. У саюзе нархарчаваньня будуць наладжаны вечары розных гурткоў.

Прэзыдыум акрпрафсавету даў указаньне прафсаюзным органам, каб дзень 8 сакавіка праходзіў пад лёзунгам—міжнароднае салідарнасьці і ўдзелу працоўных жанчын у абароне СССР. У падрыхтоўчую працу і ў правядзеньне дню 8 сакавіка павінны быць уцягнуты шырокія кадры работніц.

Саюзныя і клюбныя бібліятэкі трэба папоўніць літаратурай па жаночаму пытаньню, прасоўваць гэтыя кнігі да чытачоў. Па прыкладу бібліятэкі саюзу савецкіх і гандлёвых служачых арганізаваць дзённыя чытальні для дзяцей.

Усім клюбам акрпрафсавет раіць наладжваць у дзень 8 сакавіка мастацкія пастаноўкі, сямейныя вечары, дзіцячыя пастаноўкі.

ПЕРАД ВЯСЕНЬНЯЙ СЯЎБОЙ

Што робяць камітэты ўзаемадапамогі перад сяўбой.

Гомель, 2-3. Камітэты ўзаемадапамогі праводзяць узмоцненую падрыхтоўку да пасеўнай кампаніі. Камітэты ўзаемадапамогі ў акрузе маюць 8 пракатных пунктаў, з поўным камплектам сельска-гаспадарчага інвэнтару і машын. Ёсьць 135 розных машын па ачыстцы зярна. На 15 лютага ў камітэтах сялянскай узаемадапамогі грошай было 20 тысяч руб. і 17 тысяч пудоў насеньня. Аднак, гэты фонд у хуткім часе значна павялічыцца, таму, што ліквідацыя запазычанасьці па насённай пазыцы і членскіх узносах за апошні час узмацніцца.

Дапамагаем беднаце насеньнем і працоўнай сілай.

Падрыхтоўка да сяўбы распачалася з палавы студзеня. На пленуме РВК разам з сельсаветамі распрацаван і зацьверджан плян пасяўной кампаніі. Гэты **плян прадугледжвае значную дапамогу беднаце як насеньнем, так і працоўнай сілай.**

У часе пасяўной кампаніі беднаце будзе аказана дапамога коньмі, а саўгасы даюць вялікую дапамогу ў ачыстцы насеньня і рамонце сельска-гаспадарчых машын.

Кампанія на поўным ходу, накіравана да яшчэ большай дапамогі і **падняцьця сялянскай гаспадаркі, у прыватнасьці бядняцкай.** Я.

Пухавіцкі райён.

Павялічваем засеў бульбы.

За падрыхтоўчую працу па правядзеньні пасяўной кампаніі райённая камісія ўзялася загадзя.

Да гэтага часу склала плян правядзеньня пасяўной кампаніі і склікала нараду сельскіх камісій, старшынь КСУ і ўсіх культурных гаспадароў райёну.

Плян прадугледжвае: загатоўку насеньня 8.875 пуд., загатоўку насеньня культурных траў 4.400 пуд., у тым ліку лубіну 3.800 пуд., канюшыны 175 пуд.

Трэба адзначыць, што правесьці загатоўку насеньня будзе цяжка, бо 5.500 пуд. трэба будзе загатовіць паза межамі райёну. Гэта і павінны загадзя ўлічыць нашы загатоўчыя органы.

Прадугледжана таксама загатовіць 1.550 пуд. штучнага ўгнаеньня, якога, бязумоўна, ня хопіць, каб задаволіць патрэбнасьць.

Асаблівая ўвага зьвернута на ачыстку насеньня. Ня гледзячы на недастатковы, пры правідловым скарыстаньні, лік машын, у мінулым годзе па ўсяму райёну было ачышчана каля 13 тысяч пудоў усялякага насеньня.

Сёлета прадугледжана ачысьціць ня меней 25 тысяч, [illegible] і пратраўліваньне сажы і г. д.

Усіх пунктаў дзеля ачысткі насеньня па райёну арганізавана 13, з іх 4 у саўхозах.

Нарада, згадзіўшыся з плянам адзначыла, што трэба будзе павесьці шырокую кампанію за засеў бульбы, якая ў нашай глебе добра расьце і будзе мець добры збыт на крахмальны завод, у саўхоз Лагаза і вінакурны ў саўхоз Косіна. На [illegible] увосень плаціць 33 кап. за пуд. і не адна збажына ня дасьць такой карысьці.

У канцы неабходна адзначыць, што пры своечасовым пачатку кампаніі, удзелу ў ёй савецкіх і грамадзкіх установаў і арганізацый намечаны плян будзе выканан, што забясьпечыць дапамогу бядняцкім гаспадаркам культурны ўздым і інтэнсыфікацыю сельскай гаспадаркі райёну. Я. К.

Лагойскі райён, Меншчына.

Падрыхтоўка на Віцебшчыне.

Пашырэньне плошчы тэхнічных культур.

Вясеньняя пасеўная кампанія па акрузе будзе праводзіцца ў гэтым годзе пры цэлым шэрагу мерапрыёмстваў, накіраваных на паляпшэньне і разьвіцьцё сялянскай гаспадаркі.

Пашырэньне аграпрапаганды сярод насельніцтва: правядзеньне сельска-гаспадарчых курсаў і лекцый, арганізацыя пераходу на шматпольле, здавальненьне сялянства тэхнічнымі, кармавымі, зернавымі культурамі і арганізацыя зернаачышчэньня.

Гэты год таксама ўзбагаціць вёску дзесяткамі новых сельскагаспадарчых машын, плугамі, веялкамі, малатарнямі і інш.

Па пляну акругавага зямельнага аддзелу намечана загатовіць дзеля насельніцтва насеньня кармавых і тэхнічных культур: канюшыны 8000 пуд. (павялічэньне ў параўнаньні з мінулым годам на 47,3 проц.), цімафееўкі 1000 пуд. (павяліч. на 33,3 проц.; вікі 15000 пуд. (павяліч. на 249,1 проц.) сэрадэлі 600 пуд. (павяліч. на 33,3 проц.), лёну 15000 пуд. (павяліч. на 54,6 проц.), лубіну 600 пуд. (павяліч. на 130 проц.), карэнеплодаў 430 пуд., аўсу 180000 пуд. і ячменю 20000 пуд.

У наступную кампанію насельніцтва будзе забясьпечана таксама рознымі мінэральнымі ўгнаеньнямі на 440000 пуд.

Асаблівая ўвага пры правядзеньні пасеўкампаніі будзе зьвернута на ачыстку насеньня: намечана па пляну ачысьціць 180000 пуд. зярна. Будзе закладзена 510 паказальных вучасткаў засеяных ачышчаным зярном, арганізавана 14 [illegible] т-ваў.

У галіне льнаводзтва арганізаваны будуць семяачыстны пункт у [illegible] р-не, пракатны пункт у [illegible] р-не і 7 новых льназодных т-ваў па райёнах. Не малую дапамогу акажуць у правядзеньні ўсіх гэтых мерапрыёмстваў 48 розных сельска-гаспадарчыя курсы і правядзеньне шэрагу агранамічных лекцый.

Удзел камітэтаў.

Падрыхтоўку да сяўбы разгарнулі камітэты ўзаемадапамогі. Па Віцебскаму райёну камітэтамі складаюцца насённыя фонды ў 1229 пуд. Райённы камітэт узаемадапамогі закупіў аднасортнага арлоўскага аўса 1200 пудоў. Заключан дагавор з саўхозам «Церасполь» на 1000 пудоў бульбы для пасеву.

Падрыхтоўка камітэтаў узаемадапамогі да пасеўнай кампаніі разгортваецца і па другіх райёнах. Патрэбна ў гэтым годзе шырэй прыцягнуць саўхозы да аказаньня дапамогі сялянам у ачыстцы і абмене насеньня. А. Зябко.

Віцебскі раён.

Закладаем паказальныя вучасткі, пераходзім на шматпольле.

У веснавую пасяўную кампанію згодна пляну павінна быць завезена насеньня ў наступным ліку: канюшыны 1 тона, вікі 5 тон, сэрадэлі 2 т., лубіну 19 тон, кармовых буракоў—0,5 тоны, аўсу—76,5 тон, ячменю—6,5 т. і г. д.

Разам з завозам і набыцьцём насеньня, плянам прадугледжан і завоз штучнага ўгнаеньня, у якім насельніцтва ў мінулым годзе адчувала вялікую патрэбу. Усяго прадугледжана на ўвоз: 45 тон суперфасфату, 10 тон фасфарыту, 15 т. тамасшлаку і калійнай солі 10 тон.

Па пляну прадугледжана і набыцьцё інвэнтару і жывёлы.

Усе мерапрыёмствы, якія зьвязаны з завозам насеньня, набыцьцю с.-гасп. машын і інш. увязана з с.-г. крэдытным т-вам, якое павінна загадзя зрабіць заяўку ў Цэнтраземсклад і інш. установы на патрэбную колькасьць насеньня, машын і ўгнаеньня.

З 15 лютага пачалі працаваць зернаачыстныя машыны, якіх на райёну налічваецца да 15. Для папулярызацыі зернаачышчэньня сярод насельніцтва арганізован зернаачыстны абоз пад кіраўніцтвам агранома, які будзе накірован у 3 сельсаветы, дзе няма зернаачыстных машын.

У часе кампаніі намечана пратравіць 40 тон насеньня.

Намечана закласьці некалькі дасьледчых вучасткаў як у сялян дасьледчыкаў, так і ў калектыўных гаспадарках, і 2 паказальныя агароды ў камуне «Прамень сацыялізму» і ў пас—«Чырвоны Багатыр».

У час вясеньняй пасяўной кампаніі намечана перавесьці на шматпольле 10 пасёлкаў.

Наогул-жа трэба зазначыць, што к вясеньняй пасяўной кампаніі ідзе заўчасная падрыхтоўка, якая павінна ўвесьці некаторыя зьмены ў гаспадарку райёну ў сэнсе яе паляпшэньня.

Клёнік.

М... Слав...

ЦІ ПАТРЭБЕН СЕЛЬСКІ ЗЯМЕЛЬНЫ СУД?

Раённыя Зямельныя Камісіі трэба вылучыць у самастойныя зямельныя адзінкі.

Па пытаньню, ці патрэбен сельскі зямельны суд, т.т. Ліпневіч і Качэргін у сваіх артыкулах у № 25 «С. Б.» адгукнуліся адмоўна на тэй, галоўным чынам, падставе, што ў сельскіх судох ня можна спадзявацца на здольных працаўнікоў, якія-б добра ведалі зям. законы, што судзьдзі будуць цягнуць за сваіх сваякоў і знаёмых, што шмат рашэньняў будзе адмяняцца і г. д. і што, пагэтаму, існаваньне сельскіх судоў передчасна і пакуль што нямэтазгодна. Замест гэтага лічуць найбольш мэтазгодным, каб зямельная камісія была вылучана з зямельнай часткі, як судовая зямельная адзінка, па прыкладу акруговых зям. камісій.

Па першаму пункту іхных довадаў можна адказаць, што сябры і раённай зям. камісіі такія-ж сяляне, як і сябры с.-савету, частка і малапісьменныя, але добра ведаючыя ўсе ўмовы вясковага гаспадарчага пабыту і ўзаемаадносіны сялян паміж сабой.

Што-ж тычыцца зямельных законаў, дык напэўна будзе складзена інстр. для сельскіх судоў з выемкай тых артыкулаў, якія да іх датычацца. Калі-ж мець на ўвазе, што кампэтэнцыі сельскіх зям. судоў будуць перададзены падзелы маемасьці, спрэчкі аб захопах і іншыя дробныя справы, дык можна спадзявацца, што апошнія будуць разьвязываць іх здавальняюча, асабліва пры кіраваньні на першых кроках з боку РЗК, альбо АЗК.

У практыцы раённых зям. камісій часьцяком здараецца, што пасьля прыгавору аб падзеле гаспадаркі, альбо выдзяленьні часткі маемасьці, галоўны ў гаспадарцы, а то і сябра двара на другі ці трэці дзень пасьля суду прадае маемасьць, ці жывёлу, якая выдзяляецца па суду; і пакуль зацікаўлены зьвернецца да РЗК, а яна прыме належныя захады, дык бывае позна і пачынаецца валакіта. Калі-б падобныя справы разглядаў сельскі зям. суд, дык ён і дасачыў-бы, каб гэтакіх выпадкаў ня было.

Што-ж датыча іншых довадаў т.т. Ліпневіча і Качэргіна—аб вылучэньні РЗК з зямельнай часткі РВК у самастойную судовую адзінку, дык гэта было-б, на мой погляд, самым верным, лепшым і хутчэйшым спосабам ажыцьцяўленьня імкненьня палепшыць і наблізіць зямельны суд да насельніцтва і вось чаму:

У сучасны момант зям. суд зьліт з зямельным сталом райвыканкому і старшынёй яго зьяўляецца загадчык зям. часткі, а сэкратаром—дзелавод зям. стала. Старшыня зямельнай камісіі, ён-жа загадчык зям. часткі, заўсёды заняты ў пасяджэньнях, ці выехаўшы на раён, і працаваць яму па РЗК прыходзіцца толькі «калі-ні-калі».

Справа-ж з сэкратаром—яшчэ горш. Паперша, ня кожны дзелавод і нават сэкратар здолее быць сэкратаром зямельнага альбо народнага суду, бо ён павінен добра ведаць беларускую мову, каб хутка запісваць паказаньні сьведак, спрэчкі бакоў і абаронцаў. Падругое, дзелаводу трэба ўзяўшыся за працу па РЗК кінуць працу па зям. сталу.

Па-мойму, дзеля пастаноўкі зямельных судоў на належную вышыню і набліжэньня іх да насельніцтва, трэба вось што:

1) Раённыя зямельныя камісіі ў раёнах, дзе звыш 20 сельсаветаў, вылучыць у самастойныя судовыя адзінкі.

2) Старшынёй РЗК у такіх раёнах прызначыць [illegible] загадчыка зямельнай часткі [illegible] і не зьмяняць яго кожны год.

3) Сэкратаром РЗК таксама прызначыць паасобнага працаўніка, добра ведаючага беларускую мову, з прызначэньнем яму [illegible], якую атрымоўвае [illegible] сакратар, альбо, у крайнім выпадку, яго памоцнік.

4) Пасяджэньні РЗК прызначаць ня менш як 10 дзён у месяц па [illegible] кладу і

5) штомесячна рабіць выязныя сэсіі камісіі на месцах, асабліва па справах землеўпарадкаваньня і захопаў.

Я. СТРОЖАНОВІЧ

(Сэкратар Рагачоўскай РЗК).

Ці патрэбны наогул спэцыяльныя зямельныя суды?

Цікавым артыкулам т. В. у № 2 «Савецкая Беларусь» распачаў дыскусію па пастаўленаму пытаньню.

Прапануючы перадаць у асобны суд пры сельсаветах значную частку зямельных спраў, т. В., на жаль, не паказвае дакладна функцый гэтага суду, а таксама склад суду. Па сэнсу артыкулу т.В.можна думаць, што на мэце маецца не перадаваць зямельныя справы на разгляд сельсаветаў, як гэта зроблена ў УССР, а арганізаваць асобую калегію пры сельсавеце. Але па якому прынцыпу будзе складацца гэта калегія?

У кожным разе, гэта калегія будзе чыста сялянскай і набліжанай да насельніцтва.

Быць бліжэй да сялян, каб ім ня трэба было езьдзіць далёка—у раённы пункт,—гэта сапраўды падобным судом будзе дасягнута. Таксама паменшыцца колькасьць спраў, якія разглядаюцца раённымі камісіямі. Аднак, такія дасягненьні яшчэ не даюць досыць довадаў да ўвядзеньня новых судоў па зямельных справах.

Першае і самае галоўнае, гэта тое, што прапануемая рэформа павінна павялічыць працу па нагляду, бо новыя суды ні па складу, ні па сваёй падрыхтоўцы ня будуць мець магчымасьці правільна праводзіць у сваёй працы клясавую палітыку савецкай улады.

З увядзеньнем прапануемага суда мы будзем мець яшчэ адну інстанцыю ў сыстэме судоў па зямельных справах, у выніку чаго будзе ўскладненьне, а не спрашчэньне сыстэмы. Прапануемы суд і па сваёй кваліфікацыі [illegible] чым раённыя [illegible] магчыма, і танн[illegible] сіць, не пралета[illegible]

Усе гэтыя до[illegible] да адмоўных ад[illegible] перадачы зямель[illegible] суды, пакуль не [illegible] надзяленьню зям[illegible]

Ускладняючы [illegible] доў, рэформа ня [illegible] шэньня працы і[illegible] вых органаў, [illegible] частка спраў бу[illegible] ённую камісію [illegible] лічачы яшчэ па[illegible] нагляду.

Калі лічыць, [illegible] дыйшоў аднавед[illegible] ганізацыі судоў [illegible] дык трэба ўпер[illegible] пытаньне аб ты[illegible] спэцыяльныя су[illegible] вах?

Лічачы такія [illegible] абходна зьменш[illegible] значыць, што к[illegible] інстанцыю зямел[illegible] пры сельсавеце, [illegible] заваць, як цяпе[illegible] ныя камісіі, і адначасова неабходна зьнішчыць ці раённыя, ці акруговыя камісіі.

СТРЫКЯЛЕЎСКІ

ЗАГАТОЎКА ХЛЕБА І СЫРАВІНЫ.

Не паўтараць старых памылак.

[illegible]

—Кусі, у мяне 150 пуд. экспортных грыбоў [illegible]

[illegible] ходзіць да загатоўкі грыбоў больш сур'ёзна.

А. Майн.

Справу наладзілі.

(Зэльвенскі р., Менск. акр.).

[illegible] т-ва „Беларускі Араты" [illegible] дзейнасьцю [illegible] ‑нічпых вёсак [illegible] т-ва распа[illegible] арабейнікаў.

[illegible] загатовіць [illegible] збожжа, а да [illegible] тон збожжа, [illegible] 10 апойкаў, [illegible] 66 клгр.

[illegible] каапэрацыі [illegible] збыць усю [illegible] добра ўно[illegible] эрацыі паі. [illegible] не сабраць [illegible] рублёў паёў, [illegible] лёў і хутка [illegible] несены цал[illegible] кожны пай.

С.

Што загатоўлена да 3 лютага

(Па тэлефону ад уласных карэспандэнтаў).

ЗАГАТОВІЛІ 1280 ПУД. ВАЛАКНА ЛЁНУ.

Магілёў, 2-Ш. За апошнюю дэкаду лютага ў Магілеўскім сельска-гаспадарчым крэдытным таварыстве загатоўлена [illegible] пуд. валакна лёну, а з іх 305 пуд. на кантрактацыі. Апрача таго, загатоўлена буйнай скуранай сыравіны 216 штук і дробнай—1613 шт.

ПАДЦЯГНУЛІСЯ.

Самахвалавічы, 2-Ш. За трэцюю дэкаду лютага мясцовае спажывецкае таварыства сабрала паявой падоімкі 219 руб. і загатовіла розных хлебных культур 3844 кгр., скуранай і іншай сыравіны—на 120 руб.

Усяго за сем дзён загатоўлена на 503 руб., а з пачатку кампаніі—на 1540 руб.

ЗАГАТОЎКА ЛЁНУ ІДЗЕ СЛАБА

Смалявічы, 2-Ш. За апошні тыдзень (да 1 сакавіка) Смалявіцкае спажывецкае таварыства загатовіла: збожжа—12226 кгр., семя лёну—370 кгр., валакна лёну—42 кгр., скураной сыравіны—на 350 руб. і рознай экспартнай сыравіны—на 584 руб.

УСЁ ЯШЧЭ НЕ РАСКАЧАЛІСЯ.

Гайна, 2-Ш. Гайнскае спажывецкае таварыства за апошні тыдзень лютага загатовіла рознага хлеба 777 кгр., скуранай сыравіны—на 254 руб. і пушніны—на 64 руб. Трэба сказаць, што загатоўкі ў нас яшчэ не разгарнуліся як належыць, бо працаўнікі каапэрацыі сядзяць і чакаюць сялян у краме, а ў вёскі не заглядаюць.

ВЕРХМЕНЦЫ ПАЙШЛІ НАПЕРАД.

Верхмень, 2-Ш. Верхменскае спажывецкае таварыства за час з 20 да 29 лютага загатовіла: хлеба—350 п., ячменю і аўса—98 пуд., семя лёну—105 кгр. і скуранай сыравіны—на 150 руб. Загатоўкі крыху павялічваюцца.

Маленькі фэльетон.

БАЮ—БАЙ!

Тэрміны беларусізацыі прайшлі і тыя, што адкладваліся, таксама прайшлі і тыя, што адкладваліся пасьля таго, як адкладваліся—таксама прайшлі.

Кажуць, што цяпер трэба прыцягваць да нейкай адказнасьці за няпісьменасьць з гэтага боку.

Я што-ж?

Я гляджу на гэтае пытаньне, як і іншыя: калі гэта мяне прыцягваць—дык я супроць, а калі другіх—дык нічога,—трэба каб адказвалі. . . .

. . . .

1)—Прыцягнуць да адказнасьці Клімавіцкі селькрэдыт.

Бо ён хаця і невялічкую адносіну напісаў, але бязглузьдзіца і няпісьменасьці ў ёй хопіць на капу вялікіх адносін.

Вось гэтая адносіна. Літаральна:

Выпіс з адносіны Клімавіцкага сельскрэдыту на імя Магілеўскага Акроельбанку ад 23-га лютага 1923 году № 1278.

„Атрымаў прысланы Вамі новы праэкт корэспадэнскага дэгевэра мы обращаем Ваше вніманіе на пункт 10 где говоріцца, што за несвоечасовае пакрыцьце задоўжанасьці налічваецца пеня вдвойне. Мы з гэтым не можем згадится, т. як налічэньне пені па корэспадэнскаму рахунку тэхнічэскі почті невозможно, ввиду того, што много бывает таких моментов калі корэспадэнт лічыць задоўжанасьць, а на самом деле такой нет,—потому што у іного корэспадэнта поступіл плацёж за наш счет; случайно он Вам не прыслал авізо. Пеню Вы будите налічваць, а потом после придется опяць востанаўліваць удержаную Вами пеню і многа іншых случаев"... (і г. д.).

... А кампанія ліквідацыі няпісьменасьці ўсё ідзе, ідзе і ўсё гужам, гужам...

... Ды ўсё міма, міма!

І Клімавіцкага сельскрэдыту ўсёроўна яна не датычыцца.

Клімавіцкі сельскрэдыт.

— „Баю, баю, баю-бай
Хай табе прысьніцца рай!"

Алёша.

ЯК АЖЫЦЦЯЎЛЯЕМ РЭЖЫМ ЭКАНОМІІ.

20 проц. скарачэньня адміністрацыйна-гаспадарчых выдаткаў.

(З дакладу тав. Элькінда на пленуме ЦКК КП(б)Б.

Задача пленуму ЦКК КП(б)Б—праверыць, [illegible] арганізацыі, а таксама і ўсе савецкія гаспадарчыя ўстановы [illegible] сабе палітычнае [illegible] аб 20-проц. [illegible] адміністрацыйна-гаспадарчых выдаткаў.

[illegible] у практычнай [illegible] двух лініях: 1-я [illegible] пісаў і што [illegible] скарачэньні выдаткаў [illegible] практычнае [illegible] выдаткаў і [illegible]

НА КОЛЬКІ СКАРОЧАНЫ ВЫДАТКІ ПА ДЗЯРЖАЎНЫМ І МЯСЦОВЫМ БЮДЖЭЦЕ.

[illegible] 1926-27 г. [illegible] выдаткі [illegible] 924 руб., на [illegible] толькі 5.494.283 [illegible] быць скарочана [illegible] 1.399.364 [illegible] адзначыць, што [illegible] замест скарачэньня [illegible] павялічэньне [illegible]

[illegible] скарачэньня выдаткаў па [illegible] бюджэту на [illegible] патрэбы [illegible] руб. ці 23,4 [illegible] бюджэту найбольшае скарачэньне выдаткаў маецца ў Гомельскай акрузе (35,5 проц.), у Бабруйскай (27,7 проц.) і Магілеўскай (23,3 проц.). Такім чынам, найбольшае скарачэньне выдаткаў праведзена ў Бабруйскай акрузе, а найгоршае ў Аршанскай. А калі гаварыць наогул, дык трэба адзначыць, што акругамі дырэктыва па скарачэньні выдаткаў выканана.

СКАРАЧЭНЬНЕ ВЫДАТКАЎ ПА ПРАМЫСЛОВАСЬЦІ ТРЭБА ЎЗМАЦНІЦЬ.

Калі гаварыць наогул аб рэспубліканскай прамысловасьці, то яна 15 проц. скарачэньне выдаткаў мінулага году поўнасьцю ня выканала. Праўда, некаторыя трэсты гэтае заданьне поўнасьцю выканалі (харчовы трэст 18 проц., шкляны трэст 14 проц.), але цэлы шэраг трэстаў далёка стаяць ззаду. Калі прыняць пад увагу 20 проц. скарачэньня яшчэ гэтага году, дык рэспубліканская прамысловасьць павінна скараціць выдаткі на 32 пр., што і зроблена. Горш справа стаіць з скарачэньнем выдаткаў у агульна-завадзкіх прадпрыемствах. Тут ня выяўлена належнай ініцыятывы да практычнага скарачэньня выдаткаў. Агульная сума зьніжэньня выдаткаў у агульна-завадзкіх прадпрыемствах складае 1599000 р. эканоміі, ці толькі 21,4 проц.

ШТО ЗРАБІЛІ ГАНДЛЁВА-КААПЭРАЦЫЙНЫЯ, КРЭДЫТНЫЯ І ІНШЫЯ ЎСТАНОВЫ.

У гэтых установах таксама поўнасьцю ня выканана дырэктыва аб скарачэньні выдаткаў, асабліва каапэрацыйныя арганізацыі. Гандлёвыя прадстаўніцтвы сындыкатаў скарацілі выдаткі на 29,6 проц., крэдытныя арганізацыі (без Дзяржбанку)—на 17,2 проц., дзяржаўныя гандлёвыя арганізацыі—на 25 проц. Нам трэба зьвярнуць асаблівую ўвагу на нізавыя гандлёва-каапэрацыйныя і крэдытныя арганізацыі і глыбей правесьці там працу па скарачэньні выдаткаў.

СКАРАЧЭНЬНЕ ВЫДАТКАЎ ДАСЬЦЬ КАЛЯ 9-10 МЛН. ЭКАНОМІІ.

Па няпоўных данных скарачэньне адміністрацыйна-гаспадарчых выдаткаў дае арыентыровачна каля 7 млн. руб. Гэта лічбы няпоўныя. Поўная сума скарачэньня павінна скласьці 8 з пал. млн. руб., а калі наогул мы поўнасьцю выканаем дырэктывы аб скарачэньні выдаткаў, дык атрымаем эканоміі каля 10 млн. руб., якія можна скарыстаць на нашыя гаспадарчыя і культурныя патрэбы. Найбольшую суму скарачэньня выдаткаў мы павінны мець па дзяржаўнаму бюджэту, па рэспубліканскай прамысловасьці, па транспарту, па мясцоваму бюджэту і г. д.

НЕДАХОПЫ І ДАЛЕЙШЫЯ ЗАДАЧЫ ПА СКАРАЧЭНЬНІ ВЫДАТКАЎ.

Пералічыўшы ўсе лічбы і дасягненьні па скарачэньні выдаткаў, тав. Элькінд спыніўся на недахопах і далейшых задачах.

Адным з недахопаў зьяўляецца нявыстарчальная ўвага акруговых кантрольных камісій, нізавых партарганізацый і прафсаюзаў да выкананьня дырэктыў па скарачэньні выдаткаў. Кантрольныя камісіі і партарганізацыі павінны будуць у штодзённай працы аддаваць больш увагі скарачэньню выдаткаў. Партыйныя арганізацыі вакол гэтага пытаньня павінны будуць ствары́ць больш шырокую грамадзкую думку і каб гэтай справай цікавіліся ня толькі вышэйшыя партарганізацыі, але і ячэйкі. Да гэтага часу пытаньні аб скарачэньні выдаткаў амаль ня ставілі ў фабкомах і на сходах рабочых. Нам неабходна будзе зьвярнуць асаблівую ўвагу на пастаноўку гэтага пытаньня ў шырокіх колах рабочых мас, каб яны мелі магчымасьць праверыць выкананьне дырэктыў партыі і ўраду аб скарачэньні выдаткаў.

Вопыт працы нам паказвае, што гэта дырэктыва пры належнай увазе ўсіх арганізацый будзе выканана.

ШТО ГАВОРАЦЬ ПРАЦАЎНІКІ З МЕСЦ.

Выступіўшы ў спрэчках бабруйскі рабочы т. Ляховіч зазначыў, што на Заходніх чыгунках мала зьвяртаецца ўвагі на практычнае выкананьне дырэктыў аб скарачэньні выдаткаў. Чыгуначныя варацілы ня зусім уважліва адносяцца да гэтай справы.

Тав. Валынец з Аршаншчыны адзначыў, што да скарачэньня выдаткаў трэба адносіцца больш уважліва і ўлічваць усе магчымасьці скарачэньня выдаткаў. Былі выпадкі, калі з вышэйшых органаў прысылаліся лічбы ня зусім прыстасаваныя да ўмоў тэй ці іншай мясцовасьці.

Спрэчкі па дакладзе тав. Элькінда выявілі ўсе дасягненьні і недахопы і далі магчымасьць пленуму намеціць далейшыя мерапрыемствы па 20 проц. скарачэньні выдаткаў.

Учора на вячэрнім пасяджэньні пленум заслухаў даклад т. Мундау аб працы Менскай АКК.

Сёньня раніцой адбудуцца спрэчкі па дакладзе т. Мундау, а на вячэрнім пасяджэньні мае быць заслуханы даклад тав. Ракава аб рацыяналізацыі апарату.

Тэмп рэалізацыі пазыкі трэба ўзмацніць.

Як праходзіць рэалізацыя пазыкі ў Меншчыне.

(Па тэлефону ад уласных карэспандэнтаў).

БЯРЭЗІНЦЫ НА ПЕРШЫМ МЕСЦЫ.

Бярэзіна, 2-3. За апошні тыдзень —да 1-га сакавіка—у Бярэзінскім раёне прададзена аблігацый сялянскай пазыкі на 2.822 руб. Усяго-ж па раёну да 1-га сакавіка рэалізавана пазыкі на 9.022 руб., што складае 22,5 проц. заданьня.

КАПЫЛЬЦЫ ПРАЧЫНАЮЦЦА.

Капыль, 2-3. За час з 22 лютага да 1-га сакавіка ў раёне рэалізавана пазыкі ўзмацненьня сялянскай гаспадаркі на 1.885 руб., а з пачатку кампаніі—на 5.625 руб. Трэба сказаць, што за апошні тыдзень рэалізацыя крыху ўзмацнілася, але ўсё-ж дагэтуль заданьне выканана толькі на 9,3 проц.

У ЛАГОЙСКІМ РАЁНЕ ЎСЁ ЯШЧЭ СЬПЯЦЬ.

Лагойск, 2-3. За апошнія сем дзён лютага ў нашым раёне прададзена аблігацый сялянскай пазыкі толькі на [illegible] руб. З пачатку кампаніі па раёне рэалізавана 3.995 руб. Ужо ня раз пісалася ў газэтах, што ў нашым раёне працаўнікі сьпяць, відаць, іх мала непакоіць. Трэба разварушыць райвыканком, а апошні ў сваю чаргу павінен разбудзіць сельсаветы і контрагэнтаў.

ВЫКАНАЛІ 20 ПРОЦ. ЗАДАНЬНЯ.

Пухавічы, 2-3. У Пухавіцкім раёне да 1-га сакавіка распаўсюджана аблігацый сялянскай пазыкі на 11 тысяч 310 руб., што складае 20,5 проц. заданьня. Пры жаданьні тэмп рэалізацыі можна ўзмацніць.

ГАЗЭТА ДАПАМАГЛА.

Халопенічы, 2-3. З пачатку справа рэалізацыі сялянскай пазыкі ў нашым раёне стаяла зусім слаба, што нават было адзначана ў газэце „Савецкая Беларусь". Пасьля гэтага ўзяліся нашы працаўнікі за розум, і да 1-га сакавіка ўжо рэалізавана пазыкі 19,5 проц. заданьня. У апошні тыдзень прадалі аблігацый на 495 руб.

РУХАЕМСЯ НАПЕРАД.

Пятроўшчына, 2-3. У Пятроўшчынскім сельсавеце за апошні тыдзень прададзена аблігацый сялянскай пазыкі на 1.055 руб., а з пачатку кампаніі—на 1.627 руб., ці выканалі 29,6 проц. заданьня.

Рэалізацыя сялянскай пазыкі ідзе, галоўным чынам, праз аддзяленьне Менскага сельска-гаспадарчага крэдытнага таварыства.

Выканалі 40 проц. заданьня.

Бабруйск, 2-III. (Ад ул. кар-та). Урэцкі сельсавет да 29 лютага выканаў 40 проц. заданьня. Апроч працаўнікоў с.-с. пазыку распаўсюджваюць —лясьніцтва і каапэрацыя, якія працуюць непасрэдна па заданьні райвыканкому. Імі распаўсюджана пазыкі на 1800 руб.

Ёсьць пэўная надзея, што ў працягу сакавіка заданьне будзе выканана цалкам.

БЕДНАТА І СЕРАДНЯКІ—ЗА ПАЗЫКУ.

(Меншчына).

З пачатку кампаніі да 16 лютага ў акрузе рэалізавана пазыкі на 53380 руб.

На першым месцы па распаўсюджваньні стаіць Караліпскі раён, які даў падпіскі на 13400 руб., за ім Тураўскі—6980 руб. і Жыткавіцкі—6335 руб.

Распаўсюджваньне па асобных вёсках ідзе неаднолькава. Там, дзе загадзя былі праведзены сходы сялян, рэалізацыя ідзе пасьпяхова. Асабліва ахвотна падпісваюцца на пазыку бяднейшыя сяляне. Так, селянін-бядняк в. Буда, Юравіцкага раёну, гарбар пазычыў 2 р. 50 к., а купіў аблігацыю.

Другі прыклад: серадняк з в. Бабруек Барысенка Сымон купіў аблігацый на 75 руб.

Шмат шкодзіць распаўсюджваньню пазыкі заможнікі, якія ўсімі сіламі стараюцца нагаварыць селяніну, што пазыка нявыгодна.

Дрэнна і тое, што Петрыкаўскі капэратыў сваім спажыўцом прымусова прадае аблігацыі, у выніку чаго з боку пайшчыкаў заўважваецца нездаволеньне.

Зьмітра.

ГЭТКІЯ НАМ НЕПАТРЭБНЫ,

АЛЬБО ЯК „ПРАСЬЛЕДВАЛІ" СЕЛЬКОРА ШЫМАКОЎСКАГА.

Селькор—грамадзкі працаўнік, селькор прыкладны гаспадар. Кожны ўчынак селькора як у штодзённай працы, так і ў жыцьці павінен быць прыкладам для акаляючай яго масы.

«Селькор» Шымакоўскі (Бягомльскага р., Менскай акр.) па гэтаму пытаньню меў іншыя погляды. Ён лічыў „раз я селькор, дык напляваць на ўсіх і кожнага». Што значыць для яго хуліганскі ўчынак, калі ён селькор і камсамолец. Прынамсі так разважаў Шымакоўскі. Але калі Бягомльская ячэйка ЛКСМБ за хуліганства выключыла яго з шэрагу камсамолу, умоўна на 3 месяцы, калі Бягомльскі РВК звольніў яго з працы канторшчыка райвыканкому, Шымакоўскі пачаў біць ва ўсе званы.

«Ратуйце, мяне прасьледуюць, як селькора»,—так пісаў ён рэдакцыі «Савецкай Беларусі» і іншым органам у 1927 годзе. Рэдакцыя накіроўвае матар'ял на расьсьледваньне. І што-ж аказалася?

Камісія ЦКК КП(б)Б па рабселькораўскіх справах на сваім пасяджэньні ад 11 лютага г. г., азнаёміўшыся з усім матар'ялам па гэтаму пытаньню пастанавіла:

1) узбуджаную селькорам Шымакоўскім справу аб прасьледаваньні яго з боку Бягомльскага РВК лічыць недаказанай.

2) Улічваючы, што паводзіны Шымакоўскага не адпавядаюць грамадзкай і камсамольскай яго працы, паставіць пытаньне перад ЦК ЛКСМБ (К. К.) аб больш рашучым рэагаваньні на праяўленьне бытавога хуліганства і распусты, чым прыняцьце ў адносінах да яго рашэньня Бягомльскай арганізацыі (выключэньне на 3 месяцы ўмоўна).

Ужо з гэтых 2-х пунктаў відаць, што Шымакоўскага ня толькі ніхто ня прасьледаваў, а нават пакараньне за яго хуліганскі ўчынак прызнана камісіяй вельмі мяккім.

Шымакоўскі памыліўся, калі лічыў, што з боку рэдакцыі знойдзе дапамогу і абарону. Рэдакцыя кожнай газэты павінна абараняць і абараняе сапраўдных селькораў ад прасьледваньня іх з боку цёмных элемэнтаў. Але з такімі «селькорамі» рэдакцыі не па дарозе.

На грамадзкія работы сёлета будзе адпушчана 1.041.300 р.

ШТОДНЯ НА ГРАМАДЗКІХ РАБОТАХ БУДЗЕ ЗАНЯТА 2.700 РАБОЧЫХ.—СЭЗОН ГРАМАДЗКІХ РАБОТ РАЗЬЛІЧАН НА 180 ДЗЁН.

На грамадзкія работы ў бягучым гаспадарчым годзе мяркуецца скарыстаць 1.041.300 руб. У параўнаньні з мінулым годам сёлета будзе адпушчана больш на 15,1 проц., прычым па дзяржаўным бюджэце мяркуецца асыгнаваць 560.000 руб. і па мясцовым—481.300 руб.

Плян грамадзкіх работ складзен так, што на набыцьцё матар'ялаў, тэхнічны нагляд і некаторыя іншыя выдаткі па арганізацыі работ будзе адпушчана толькі 203.113 руб., што складае 19,4 проц. ад агульнага асыгнаваньня на грамадзкія работы; летась на гэтыя выдаткі пайшло 29 проц.

Рэшта сродкаў пойдзе на аплату рабочай сілы. Згодна пляну, грамадзкія работы разьлічаны на сэзон у 180 дзён. За гэты час будзе занята кваліфікаванай рабочай сілы 26669 чалавека-дзён і некваліфікаванай—460104 чалавека-дзён, што агулам дае павялічэньне супроць леташняга на 14 пр. Такім чынам, у працягу сэзону на грамадзкіх работах штодня будзе занята да 2700 чалавек беспрацоўных.

Будуць праведзены наступныя работы:

У Менску з найбольш буйных работ можна адзначыць: будаўніцтва набярэжнай па абодвых берагох р. Сьвіслачы ад жалеза-бэтоннага мосту да Першамайскай вуліцы, што будзе каштаваць 52630 руб.; пабудова набярэжнай і парку на Камароўскім пляцы, кошт гэтых работ—32.000 руб.; апрача таго, на капаньне канаў для ўкладкі каналізацыйных труб мае быць скарыстана 70.000 руб.

У г. Барысаве на грамадзкія работы будзе затрачана каля 70.000 руб., з якіх на пабудову дамбы—20.000 р., на асушку забалочаных лугоў —20.000 руб., і на сканчэньне работ па брукаваньні рынку—22.080 руб.. Усяго-ж на грамадзкія работы на Меншчыне мяркуецца адпусьціць 356080 р.

У Віцебшчыне з найбольш буйных работ будуць праведзены: плятніроўка Ленінскага праспэкту —25.000 руб., умацаваньне берагу р. З. Дзьвіны каля акрвыканкому з пабудовай парку—28.000 руб., пабудова гарадзкога трэку—15.000 руб., усяго-ж на грамадзкія работы ў Віцебшчыне адпускаецца 228600 руб.

Сярод буйных грамадзкіх работ Гомельшчыны можна адзначыць: сканчэньне пабудовы затону «Каўказ», на што адпускаецца 70.000 руб., на асушку канавы ў Н.-Беліцы—40.000 руб., на рамонт небрукаваных вуліц гораду Гомеля—30.000 руб., апрача таго, намечаны шэраг работ на г. Рэчыцы. Наогул, Гомельшчыне па дзяржаўным і мясцовым бюджэтах адпускаецца 189.000 руб.

У Магілеве мяркуецца аднавіць парк і Вячэрскае возера каля дому адпачынку і пабудаваць парк у Пячэрскім гарадзкім лесе, гэтыя работы будуць каштаваць звыш 20.000 руб. Сярод больш буйных работ у Магілеве можна яшчэ адзначыць пабудову фізкультурнага трэку і асушку балот каля Лупалаўскага шасэ. Разам з тым невялікія работы на палепшаньні дабрабыту будуць праведзены ў Шклове і Калінінску. Усяго па грамадзкія работы ў Магілеўшчыне меркуецца затраціць 110350 руб.

Сярод буйных грамадзкіх работ у г. Бабруйску будуць: пабудова стадыёну, ачыстка і выпрамленьне рэк Д н е п р а ц а і Б а б р у й к і; гэтыя абедзьве работы будуць каштаваць каля 34000 р. Апрача таго, на брукаваньне вуліц і іншыя работы мяркуецца адпусьціць 85000 р.

Мазыр атрымае на грамадзкія работы 15080 р., Полацак—13080 р. і Ворша—9760 р. Цікава адзначыць, што Аршанскі акрвыканком накіраваў у Нар. Кам. Працы дадатковы плян грамадзкіх работ толькі ў лютым, г. з. тады, калі ўжо ў плянуючых органах плян грамадзкіх работ быў разгледжан і нават зацьверджан. Пра аршанцаў можна сказаць, што свае грамадзкія работы яны „крыху праспалі".

У заключэньне неабходна зазначыць, што грамадзкія работы бягучага году ня толькі дадуць значную дапамогу беспрацоўным, але ня менш значна палепшаць дабрабыт нашых гарадоў. Трэба будзе толькі сачыць за тым, каб сродкі на грамадзкія работы расходаваліся выключна па сваім прызначэньні.

Новыя пуціны сельскай гаспадаркі БССР

У 1927-28 Г. У БССР БУДЗЕ ПЕРАВЕДЗЕНА НА ШМАТПОЛЬЛЕ 250 ТЫСЯЧ ГЭКТ. ПЛЯЦ ПАСЕВУ ЛЁНУ МАЕ ПАШЫРЫЦЦА НА 12 ТЫСЯЧ ГЭКТ.—У ПОЛАЦКАЙ, ВІЦЕБСКАЙ АКРУГАХ СЁЛЕТА БУДУЦЬ ПАБУДАВАНЫ 2 БУЙНЫЯ ЛЁНА-АПРАЦОЎНЫЯ ЗАВОДЫ.

У працягу апошняга году ў нас дасягнуты значныя посьпехі ў галіне пераходу на шматпольле і пашырэньня пасяўнога пляцу. У 1926-27 г. было пераведзена на шматпольле 11722 гэкт. Водлуг вестак акрземаддзелаў, у нас ахоплена шматпольлем 350.782 гэкт., што складае 8,9 проц. агульнага пляцу пахаты. Па асобных акругах пляц шматпольных севазваротаў дасягае 15—19 проц.

У 1927-28 г. па пляну вызначана да пераводу на шматпольле 250 тысяч гэкт., ці каля 7 проц. агульнага пляцу шматпалёвых севазваротаў. Агульны пасяўны пляц мае быць пашыран на 62 тысячы гэкт. (павялічэньне на 2 проц.).

Паміж іншымі культурамі пасевы кармавых траў будуць павялічаны на 25 проц., бульбы на—7 проц. тэхнічных расьлін (лёну)—на 10,5 проц.

У 1926-27 г. у межы Савецкай Беларусі было завезена з Пскоўскай, В[illegible]цкай і Яраслаўскай губ. і на месцы было загатоўлена і разьмяркована па акругах 566 тон семя лёну. Дзеля пашырэньня пасеваў лёну была праведзена кантрактацыя на агульную суму 355 тысяч руб. Апроч таго, у лёнаводныя раёны завозілася таннае ўгнаеньне, хлеб і прамтавары.

Дзеля вывучэньня эканомікі і тэхнікі лёнаводзтва ў сялянскіх гаспадарках Беларускі Дасьледчы Інстытут наладзіў 2-хмесячную экспэдыцыю ў Полацкую, Віцебскую і Магілеўскую акругі. Экспэдыцыя сабрала 30 бюджэтаў, 23 манаграфіі, звыш 300 падворных картак, шмат узораў валакна, розных парцяных вырабаў і інш.

Дзеля пашырэньня пасеваў лёну летась былі закладзены 223 паказальныя вучасткі, якія займалі 36,7 гэкт. пляцу.

З 1927 г. Нарказем распачаў вывучэньне ільняных плямчаў БССР — дзеля выяўленьня лепшых гатункаў лёну і магчымасьці іх пашырэньня на тэрыторыі іншых акругаў. Да гэтага прыцягнуты Горацкая і Віцебская вопытныя станцыі.

У 1928 г. пляц пасеву лёну мае быць павялічан на 12 тысяч гэкт. Шляхам кантрактацыі ёсьць намер засеяць да 20 тысяч гэкт.

Сёлета маюць быць пабудаваны на сродкі Белсельсаюзу і Белсельтрэсту ў Віцебскай і Полацкай акругах 2 буйныя заводы, якія змогуць апрацаваць у працягу году 150 тысяч пуд. ільнянай саломы, ці выпусьціць да 30 тысяч пуд. гатовага валакна. Пабудова заводаў зьявіцца магутным штуршком у галіне ўзмоцненьня нашай ільнянай прамысловасьці.

ДАСЬЛЕДВАНЬНЕ СЕЛЬСК. ГАСПАДАРКІ.

(У Дасьледчым Інстытуце Сельскай і Лясной Гаспадаркі).

Беларускае зямельнае права.

Беларускі Дасьледчы Інстытут Сельскай і Лясной Гаспадаркі распачаў вывучэньне беларускага зямельнага права за тры кругабегі: 1861—1917 г. г., 1917—1924 г. і з 1924 г. да апошняга часу.

Вывучэньнем будзе кіраваць вядомы знаўца зямельнага права праф. Яўніхіеў. Для вывучэньня зямельнага права будуць скарыстаны архіўныя матар'ялы, якія знаходзяцца ў Менску, Маскве і Ленінградзе.

Вопыты над мінэральным угнаеньнем.

Дасьледчы Інстытут асыгнаваў 75 тысяч руб. на правядзеньне вопытаў над мінэральным угнаеньнем ва ўмовах сялянскай гаспадаркі.

Намечана арганізаваць 22 апорныя раёны з тыпавымі глебавымі ўмовамі. У кожным раёне будзе праведзена спэцыялістам 15 вопытаў над уплывам, які робіць мінэральнае ўгнаеньне.

У іншых 78 раёнах БССР работа будзе праводзіцца раённымі аграномамі і сялянамі дасьледчыкамі. Апроч таго, будуць арганізаваны апорныя пункты пры школах, савецкіх гаспадарках і калектывах.

Вывучэньне савецкіх гаспадарак.

Беларускі Дасьледчы Інстытут сумесна з дасьледчым інстытутам с.-г. эканоміі ў Маскве і Белсельтрэстам сёлета будзе праводзіць вывучэньне [illegible] савецкіх гаспадарак БССР.

Галоўная мэта экспэдыцыі—вывучыць арганізацыю і вытворчасьць працы савецкіх гаспадарак.

Экспэдыцыя для вывучэньня сацыялістычных форм сельскай гаспадаркі.

Улетку бягучага году Беларускі Дасьледчы Інстытут арганізуе экспэдыцыю для вывучэньня сацыялістычных форм сельскай гаспадаркі БССР: с-г камун, с-г арцеляў, калектываў і інш. Экспэдыцыя будзе працаваць каля 2-х месяцаў.

Дасьледваньне генэтычнага становішча балот.

Сёлета пад кіраўніцтвам праф. Вільямса будзе арганізавана экспэдыцыя для вывучэньня генэтычнага становішча балот БССР. Вывучэньне балот ставіць сваёй мэтай устанавіць сельска-гаспадарчую прыгоднасьць розных тыпаў балот. У першую чаргу будуць вывучацца балоты Мазырскай і Бабруйскай акругаў.

500 р. ПРЭМІІ.

КАНТОРА ГАЗЭТЫ
„САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ“
(ОРГАН ЦВК БССР)

500 р. ПРЭМІІ.

ДА ДНЮ ДРУКУ—5 МАЯ

АБВЯШЧАЕ КОНКУРС:

а) **На лепшы мясцком і групком працаўнікоў асьветы ў справе распаўсюджаньня** газэты «Савецкая Беларусь»;

б) **На лепшага ўпаўнаважанага, вылучанага мясцкомам ці групкомам працаўнікоў асьветы** па збору падпіскі і распаўсюджаньня газэты «Савецкая Беларусь».

Хто зьбярэ **БОЛЬШЫ ЛІК ПАДПІШЧЫКАЎ НА ГАЗЭТУ**, той атрымае

ГРАШОВУЮ ПРЭМІЮ:

Першая прэмія	мясцкому—	60 руб.	упаўнаважанаму—	75 руб.
Другая „	„	50 руб.	„	60 руб.
Трэцяя „	„	35 руб.	„	50 руб.
Чацьвертая	„	20 руб.	„	40 руб.
Пятая „	„	20 руб.	„	30 руб.
Шостая —	—	—	„	25 руб.
Сёмая —	—	—	„	15 руб.
Восьмая —	—	—	„	10 руб.
Дзевятая —	—	—	„	10 руб.

Конкурс будзе цягнуцца 2 месяцы (падпіску праводзіць у працягу красавіка і мая). З 1-га мая заканчваецца прыём ведамасьцяў на конкурс. **ВЫНІКІ КОНКУРСУ БУДУЦЬ АБВЕШЧАНЫ Ў ДЗЕНЬ ДРУКУ—5-га МАЯ.**

УВАГА: а) Пры вызначэньні прэмій будзе прынята пад увагу ня толькі колькасьць падпішчыкаў, але і тэрмін падпіскі. КРЭДЫТНАЯ ПАДПІСКА ДАЕ ТЫЯ-Ж ПРАВЫ НА КОНКУРС, ЯК І ПАДПІСКА ЗА НАЛІЧНЫ РАЗРАХУНАК.

б) Ведамасьці па збору падпіскі на конкурс, якія пасылаюць у Кантору газэты ўпаўнаважаныя, павінны быць засьведчаны мясцкомам. Падпіску на конкурс можна зьбіраць ня толькі сярод асьветнікаў, але і сярод іншага жыхарства.

КОНКУРСНЫ КАМІТЭТ

вызначан у наступным складзе:

СТАРШЫНЯ—т. КУДЗЕЛЬКА (ЧАРОТ), адказны рэдактар газэты «Савецкая Беларусь».

ЧЛЕНЫ:
Тав. Баліцкі (Нарком Асьветы).
« Платун і Мельнік (ад ЦП Саюзу Прац. Асьветы).
« Сянькевіч (Заг. Аддз. Друку ЦК КП(б)Б).
« Камлюк (Рэдактар аддзелу «Жыцьцё і Праца Асьветн.»).
« Касьцюк (Загадчык Канторы газ. «Савецк. Белар.“).

Конкурсны Камітэт.

Хроніка.

Школа імя ЦВК БССР.

Прэзыдыум ЦВК БССР пастанавіў задаволіць хадайніцтва агульнага сходу грамадзян вёскі Дукаркі, Сьмілавіцкага раёну, Менскай акругі, і прысвоіць адчыненай у дзень сьвяткаваньня дзесяцігодзьдзя Кастрычнікавай Рэвалюцыі школе ў вёсцы Дукарках—назву «Імя Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Беларускай Сацыялістычнай Савецкай Рэспублікі».

Да пабудовы Унівэрсытэцкага Гарадка.

Наркамасьветы падпісаў з Белдзяржстроем дагавор адносна пабудовы Унівэрсытэцкага Гарадка.

Будаўнічыя матар'ялы Белдзяржстрой ужо загатовіў. Неўзабаве пачнецца вывазка матар'ялаў на месца будаўніцтва.

За невыканьне дырэктыў—выгавар.

Калегія НК РСІ, разглядзеўшы справы аб невыкананьні дырэктыў адносна скарачэньня прадстаўніцтваў, абвесьціла выгавар наступным установам.

Белкаапсаюзу—за невыкананьне пастановы Калегіі НК РСІ аб скарачэньні ўпаўнаважаных і за павялічэньне штату без дазволу НК РСІ.

Праўленьню Бел. саюзу самат.-прамысловай каапэрацыі—за нязьліквідаваньне прадстаўніка пры Ўсерасейскім саюзе прамысловай каапэрацыі.

Адміністрацыі Віцебскай акулярнай ф-кі за невыкананьне пастановы НК РСІ аб скарачэньні прадстаўніка ў Маскве.

Опэра „Фауст“ на беларускай мове.

Менскі музычны тэхнікум рыхтуе да пастаноўкі сіламі студэнтаў тэхнікуму опэру «Фауст» на беларускай мове.

Першая пастаноўка адбудзецца паміж 5 і 12 сакавіка ў памяшканьні Беларускага Дзяржаўнага Тэатру. Для опэры „Фауст“ спэцыяльна пішуцца дэкарацыі, а касьцюмы выпісваюцца з Маскоўскага Бальшога—Дзяржаўнага Тэатру.

Цікава адзначыць, што ўся пастаноўка—салісты, хор, балет і аркестр—будзе праведзена сіламі тэхнікуму.

Удзел БССР у міжнароднай выстаўцы прэсы.

5-га мая ў Кёльне (Нямеччына) адчыняецца выстаўка прэсы, у якой прыме ўдзел БССР. Пры НК Асьветы арганізавана камісія для падрыхтоўкі матар'ялаў да гэтай выстаўкі.

На выстаўцы будзе прадстаўлена гістарычнае разьвіцьцё беларускага пэрыядычнага друку, а таксама ўсе бягучыя пэрыядычныя выданьні.

Апроч гэтага, на выстаўцы будуць прадстаўлены найболей цікавыя выданьні кніг, што вышлі пры савецкай уладзе, дыяграмы, здымкі і інш. экспанаты.

Ад'езд тав. Хацкевіча ў Маскву.

У Маскву выехаў сэкратар ЦВК БССР і старшыня Нацкамісіі т. Хацкевіч, які на пасяджэньні Савету Нацыянальнасьцяй зробіць даклад аб культурным і эканамічным абслугоўваньні нацменшасьцяй, насяляючых БССР.

Навуковая камандыроўка за межы.

Праўленьне Беларускага Дзяржаўнага Унівэрсытэту ўзбудзіла хадайніцтва перад Нар. Кам. Асьветы БССР аб дазволе д-ру Мапанзону навуковай замежнай камандыроўкі (у Нямеччыну і Данію).

Мітынг «Озета».

Сёньня, 3 сакавіка, у клюбе імя Карла Маркса адбудзецца масавы мітынг, прысьвечаны 2-хтыднёвіку «Озета».

З прамовамі на мітынгу выступяць т. т. Галадзед, Бэйлін, Прышчэпаў, Карп, Акулік і інш.

Завоз хлебапрадуктаў у БССР.

У працягу бягучага м-ца ў БССР намечана завезьці 500 тысяч пудоў жыта, 500 тысяч пудоў жытняй мукі і 475 тысяч пшанічнай мукі.

Перавыбарная кампанія жыльлёвай каапэрацыі.

Па ўсіх акругах распачалася перавыбарная кампанія жыльлёвай і будаўнічай каапэрацыі. Перавыбарная кампанія мае падагуліць дасягненьні жыльлёвай каапэрацыі, а таксама намеціць далейшыя шляхі жыльлёвага будаўніцтва. Кампанія будзе закончана да 15 сакавіка.

35 вагонаў віконнага шкла для БССР.

На 3 квартал бягучага гаспадарчага году Наркамгандлю СССР вызначыў для забесьпячэньня БССР 35 вагонаў паўбелага віконнага шкла. У сакавіку будзе завезена 13 вагонаў гэтага шкла.

Прывітаньні ўраду БССР.

У дзень 10-й гадавіны існаваньня Чырвонай арміі на імя ўраду БССР паступілі прывітальныя тэлеграмы: ад байцоў № Стаўрапальскага Чырвонасьцяжнага кавалерыйскага палка і ад чырвонаармейцаў, камандзіраў і палітработнікаў № артылерыйскага палка.

Беларускія музычныя інструманты на франкфурцкай выстаўцы.

Беларускія народныя музычныя інструманты падчас знаходжаньня на сусьветнай выстаўцы народных музычных інструмантаў у Франкфурце (Нямеччына) выклікалі вялікую зацікаўленасьць з боку знаўцаў, якія лічаць, што беларускія музычныя інструманты маюць шмат арыгінальнага і каштоўнага для навукі.

У сувязі з гэтым інстытут мастацтва пры ІБК атрымаў праз СНК БССР 3000 р. на дасьледваньне беларускіх народных музычных інструмантаў.

8-мы ўсебеларускі зьезд рабочых паліграф. вытворчасьці.

Сёньня, 3 сакавіка, адчыняецца 8-мы ўсебеларускі зьезд рабочых паліграфічнай вытворчасьці. Зьезд заслухае даклад ЦК саюзу і справаздачу ЦП саюзу друкароў БССР. Апроч гэтага, будзе абгаворан даклад камітэту па справах друку ў БССР.

Для ўдзелу ў працах зьезду з Масквы прыехаў сэкратар ЦК саюзу друкароў тав. Убогаў.

Да ўсесаюзнай нарады па пытаньнях вобразнага мастацтва.

Вясною пры АПА ЦК УсеКП(б) мае адбыцца ўсесаюзная нарада па пытаньнях вобразнага мастацтва. Праўленьне аб'яднаньня мастакоў Беларусі ўжо распачало падрыхтоўку да гэтай нарады.

Праўленьне ўвайшло ў адпаведныя органы з хадайніцтвам аб скліканьні шырокай нарады з удзелам прадстаўнікоў партыйных і грамадзкіх арганізацый.

12 рэнтгэнаўскіх габінэтаў для БССР.

Белмэдгандаль закупіў у Нямеччыне 12 рэнтгэнаўскіх габінэтаў для лекавых установаў БССР. З гэтай колькасьці 4 рэнтгэнаўскія габінэты ўжо атрыманы і разьмеркаваны па акругах. З атрыманьнем рэшты рэнтгэнаўскіх габінэтаў значна пашырыцца і палепшыцца рэнтгэнаўская дапамога насельніцтву.

ФІЗКУЛЬТУРА І СПОРТ.

Фізкультура на курсах сясьцёр міласэрдзя.

Фізкультура (абавязковая) уведзена на курсах сясьцёр міласэрдзя. 100 сясьцёр прайшлі зараз мэдагляд. Амаль што ўсе курсанткі допушчаны да заняткаў фізкультурай.

Новы вучтэхком МАСФК.

Прэзыдыум МАСФК зацьвердзіў новы склад вучтэхкому ў ліку 11 асоб. Старшынёй вызначан інструктар ФК т. Наркецкі.

Клюбныя спаборніцтвы.

Спаборніцтвы па падняцьці цяжараў, барацьбе, стральбе і гімнастычным пяціборʼі (для жанчын) на першынства Менскіх клюбаў пачнецца ў сярэдзіне сакавіка.

Падрыхтоўка да летняга сэзону.

Адчыненьне летняга сэзону прыстасоўваецца да першамайскіх урачыстасьцяў, да якіх ужо пачалі рыхтавацца менскія гурткі ФК. 1-га мая на пляцу будуць праведзены вольныя рухі з удзелам 1000 чалавек і дэманстрацыя па гораду з удзелам 3000 фізкультурнікаў.

Добры прыклад.

Пры клюбе савгандльслужачых арганізавана новая група супрацоўнікаў ЦП саюзу, якія займаюцца ФК да заняткаў. Трэба, каб гэты прыклад пераймілі нашы іншыя ўстановы, супрацоўнікі якіх праводзяць бяз руху па некалькі гадзін.

Бібліяграфія.

ПЛУГ. Месячная навукова-папулярная часопісь сельскай і лясной гаспадаркі. Выданьне Наркамземляробства БССР. № 2—за люты 1928 г. Менск. 40 стар. Цана 20 кап.

Ужо чацьверты год Наркамземляробства БССР выдае месячную навукова-папулярную часопісь сельскай і лясной гаспадаркі „Плуг“, разьлічаную на сельскага чытача-земляроба. За тры гады свайго існаваньня часопісь перажыла значны этап працэсу як з боку свайго надворнага выгляду, так і зьместу. Што да апошняга, дык ён—калі гаварыць нават аб адным № 2 за бягучы год—можна сказаць зусім здавальняючы. У часопісі ёсьць шмат артыкулаў па сельскай і лясной гаспадарцы, ёсьць і карэспандэнцыі аб выніках сялянскіх досьледаў у розных галінах сельскай гаспадаркі. Цікавы досьлед І. Хлапіцкага, які атрымаў з дзесяціны 1750 пуд. бульбы. Друкаваньне ў часопісі гэтых вынікаў сялянскіх досьледаў бязумоўна мае асабліва важнае значэньне, бо, як зазначаюць і самі дасьледчыкі, аграномічныя веды прасоўваюцца ў сялянскія масы галоўным чынам пасьля таго, як земляроб пераканаецца ў карысьнасьці той ці іншай сыстэмы сельскай гаспадаркі на ўласным вопыце.

Наогул—аб часопісі „Плуг“ трэба сказаць, што ўся яна мае навукова-практычны характар. Кожны яе артыкул мае сваім заданьнем палепшыць сельскую гаспадарку. Артыкулы напісаны і зложаны на папулярнай мове.

У часопісі ёсьць і афіцыйны аддзел, дзе друкуюцца важнейшыя пастановы ўраду БССР па пытаньнях сельскай і лясной гаспадаркі.

Ёсьць таксама і аддзел пытаньняў і адказаў па зямельных справах. Урэшце ёсьць і с.-г. хроніка.

Часопісь „Плуг“ бязумоўна зьяўляецца вельмі патрэбнай кнігай для кожнага, хто працуе на сельскай гаспадарцы.

П. Т.

НОВЫЯ КНІГІ.

Вышлі з друку і паступілі ў рэдакцыю газэты «Савецкая Беларусь» для рэцэнзіі наступныя кніжкі выданьня Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва:

1. «Ленін і коопэрацыя» М. Паўлянскага. Цана 20 кап.
2. «Праграма для местачковых сходаў яўрэйскіх дэлегатак» на яўрэйскай мове. Крумеса Г. Цана 30 кап.
3. «Што шпарчэй» па Спрэг Мітчэль скарочана і перароблена. Савёнка А. Малюнкі А. Тычыны. Цана 40 кап.

„Савецкая Беларусь“ дапамагла.

— Расьсьледваньне па допісу «ІМЕМ РЭСПУБЛІКІ» („С. Б.“ № 296 АД 30-га СЬНЕЖНЯ 1927 г.) выявіла, што факты, аб якіх гаворыцца ў заметцы, адпавядаюць сапраўднасьці, гэта значыць, што Нарсудзьдзя 4 вуч. Бабруйскай акругі выносіў прысуды, у якіх прысуджваў дробныя штрафы (25 кап. і інш.).

Нарсудзьдзя Сафонаў, які адзначыў сваю судовую дзейнасьць гэткімі прысудамі, у сучасны момант на пасадзе судзьдзі не працуе.

З боку НКЮ і акр. суду прыняты меры якія папярэджваюць узьнікненьне гэткіх выпадкаў у далейшым.

По допісу „ПРА ЛЯСНЫЯ СПРАВЫ (<С. Б.> № 296 АД 30 СЬНЕЖНЯ 1927 г.) праведзена расьсьледваньне.

Факты бюракратызму ў Красналуцкім л-ве пацьвердзіліся і акр. інспэктарыятам лясоў пастаўлена пытаньне аб звальненьні лясьнічага і нам. лясьнічага з працы.

— По допісу «СЕЛЬСАВЕТ ПАД УПЛЫВАМ БЫЛЫХ АБШАРНІКАЎ» („С. Б.“ № 15 за 1928 г.) і «ПАЦУКІ ЗАВЯЛІСЯ» („С. Б.“ № 35 за 1928 г.) высьветлена што віноўнасьць старшыні Труханаўскага сельсавету і адэцкага Алеся, нам. старшыні Скрыгана Івана і сэкратара сельсавету Цьвірка Базыля пацьвердзілася і справа перададзена сьледчаму 15 вуч. Менскай акр. дзеля прыцягненьня іх да адказнасьці па 105 і 108 арт. арт. Крым. Кодэксу.

— На заметку т. Міронычыка „Вось гэта ўжо недапусьціма“ ЦП саюзу селгаслесрабочых паведамляе, што ён запрапанаваў Белсельтрэсту ў тыднёвы тэрмін прыняць меры аб зьліквідаваньні запазычанасьці па заработнай плаце рабочым саўхозу Бярэзіна.

Старшыня ЦП саюзу ВАЙТЭНКАЎ.

СУД.

„Рахункаводзтва—рэч непатрэбная“.

У часе перавыбараў праўленьня Анчыскага спажывецкага т-ва, Чэрвенскага р., на «арэну» выступіў былы гандляр-спэц Лазар Тунік. У прамове на сходзе ён так абмаляваў свае веды ў гандлёвай справе і абяцаў такія залатыя горы, што сход абраў яго ў праўленьне і нават на пасаду старшыні т-ва.

Тунік пайшоў працаваць. Як стары гандляр, ён адразу зьнюхаўся з прыватнымі гандлярамі і давай перакідаць ім каапэрацыйныя тавары па сабекошту.

Арандатар лесапільнага заводу Шапіра першы пад'ехаў да новага старшыні. Спаткаўшы Туніка і павіншаваўшы яго з пасадай, ён адразу закупіў у Туніка на 700 рублёў розных тавараў. Тунік тлумачыў пікавых, што прадаў Шапіру дэфіцытны тавар.

Як вялікі знаток асартымэнту на тавары, Тунік узяў на сябе функцыі закупшчыка. Але ў яго была дрэнная прывычка: вязучы з Менску тавары, ён на пэўным месцы сустракаўся з знаёмымі прыватнікамі і прадаваў ім вяроўкі, жалеза і іншы ходкі тавар, а фактуры здаваў у бухгальтэрыю.

На запытаньне бухгальтара—дзе тавар, Тунік урачыста заявіў, што тавар раскупілі на дарозе пайшчыкі.

Урэшце, Тунік задумаўся спрасьціць рахункаводзтва і справаздачу: больш важныя дакуманты перанёс з шафы да сябе ў кішэнь і пачаў працаваць бяз усякага рахункаводзтва.

Калі прыказчык пытаўся ў Туніка, хто вядзе справаздачу, ён адказваў, што рахункаводзтва—рэч непатрэбная, што ён каля 10 гадоў гандляваў і рахункаводзтва ў яко ніякага ня было.

Так Тунік кіраваў каапэрацыяй некалькі месяцаў, пакуль заблытаў усё ад верху да нізу, а 2000 руб. з касы перабеглі ў яго кішэнь.

Менскі Акруговы Суд прыгаварыў Лазара Абрамавага Туніка на чатыры гады зьняволеньня. Дастасаваўшы амністыю ў адзнаку 10-й гадавіны Кастрычнікавае рэвалюцыі, Суд скараціў яму кару да 2 гадоў з суровым адмежаваньнем.

Д. Кастроў.

СУДОВАЯ ХРОНІКА.

Помста агнём.

Да грам. хут. Смольніца, Смалявіцкага раёну, Паўліны Маслоўскай каля году заляцаўся Баляслаў Тарайкоўскі, але жанчына з ёю адмовіўся. Каб адамсьціць Тарайкоўскаму, Маслоўская ўноч на 7 лістапада 1926 г. падпаліла яго гумно са збожжам, якое і згарэла ўшчэнт.

Менскі Акруговы Суд прыгаварыў Паўліну Маслоўскую на год і 6 месяцаў зьняволеньня. Прымаючы пад увагу першую судзімасьць Маслоўскай і тое, што на яе ўтрыманьні знаходзіцца малое дзіця, Суд скараціў пакараньне да 1 году і на аснове амністыі ад трыманьня пад вартай вызваліў.

За замах на абрабаваньне.

Грамадз. г. Менску Мікалай Рыжоў і Мікалай Кедышка 14 лістапада 1926 г. у Менску на вуліцы Пуліхава ўвечары напалі на грамадз. Кузьняцову і Мацьвееву і, патражаючы ім, патрабавалі 10 руб., а таксама хацелі зьняць з плеч польты.

Менскі Акруговы Суд прыгаварыў Мікалая Кедышка і Мікалая Рыжова на два гады зьняволеньня, скараціўшы пакараньне па амністыі на адну трэць.

ШАШКІ № 1.

Пад рэдакцыяй А. Каспэрскага.

Становішча пасьля 8 ходу белых.

Партыя С. Варанцоў, Б. Круталевіч.

21-га лютага ад сухотаў памёр адзін з лепшых шашачных ігракоў СССР і фактычны чампіён БССР—Барыс Прохаравіч Круталевіч.

Пакойны радзіўся ў 1900 г. Шашкамі пачаў сур'ёзна цікавіцца ў 1915 г. У 1916-1918 г. многа гуляў у Маскве (Верхнія торговыя рады) з лепшымі ігракамі, асабліва з вялікім шашачным талентам С. А. Варанцовым. Турнірныя посьпехі пакойнага: у 1922 г. бяз труда выйграў чампіянат Менску; у 1924 г. на ўсесаюзным чампіянаце заняў 5 месца, адстаўшы ад чампіёна СССР В. Мядкова ўсяго на 3 ачкі (28 і 25) і перагнаўшы свайго настаўніка С. Варанцова на 1 ачко. На ўсесаюзным чампіянаце 1925 г. Б. Круталевіч заняў ізноў пятае месца, перагнаўшы чампіёна Украіны В. Лісенка.

Пакойны Б. Круталевіч лічыўся лепшым знаўцам «перакростка».

У бытнасьць маю ў Маскве я цікавіўся поглядамі лепшых ігракоў на будучую шашачную кар'еру пакойнага. С. Варанцоў адзначыў, што ў далейшым ён чакае ад яго вялікіх посьпехаў і не зьдзівіцца, калі Б. Круталевіч заваюе ганаровую назву чампіёна СССР, бо гэтак разумець так званы „зажым“ у шашках, як разумеў пакойны, мала хто можа.

Хвароба перашкодзіла Б. Круталевічу прыняць удзел у чампіянаце СССР 1927 г., і хто ведае, можа ён латва заваяваў-бы чампіёна СССР.

Каму дорага шашачная гульня, той са смуткам будзе ўспамінаць несвоечасовую канчыну Б. Круталевіча.

Зьмяшчаем партыю, іграную ў Маскве 21-IX 1923 г. у чампіянаце СССР.

Бел С. Варанцоў. Чорн. Б. Круталевіч.

1. a3-b4, b6-a5. 2. g3-h4, f6-e5. 3. e3-d4, a7-b6. 4. d4:f6, g7:e5. 5. f2-g3, b6-c5. 6. b2-a3, h8-g7. 7. c1-b2, e7-f6. 8. g2-f2? (глядзі дыяграму) 8... h6-g5! 9. f2-e3 (нельга d2-e3, бо e5-f4 і выйгрываецца шашка) 9... e5-f4 (Пачатак прыгожай камбінацыі). 10. g3:e5, f6:f2. 11. h4:h8, d8-e7. 12. e1:g3, c5-d4. 13. c3:e5, a5-h4. 14. e5-f6, e7:g5. 15. h8-c3, h4-e1. 16. c3-d4, g5-f4. 17. d4-g1, b8-a7. 18. g1-d4, c7-b6. 18. d4-f6, d6-e5 С. Варанцоў здаўся.

Апавяшчэньні.

АБ НАБОРЫ У КАМУНІСТЫЧНЫ ВНУ.

Агітпроп ЦК КП(б)Б гэтым даводзіць да ведама АК, РК і пасобных членаў КП(б)Б, што АПА ЦК адкрыт прыём заяў аб камандыраваньні ў наступныя Кам. ВНУ:

1. Інстытут Чырвонае Прафэсуры (падрыхт. аддзял. і асноўны курс);
2. Курсы марксызму пры Камуністычн. Акадэміі;
3. Курсы павятовых партпрацаўнікоў пры ЦК УсеКП(б);
4. Камуністычны унівэрсытэт імя Сьвярдлова;
5. Ленінградзкі камунівэрсытэт;
6. Камуністычны унівэрсытэт нацмен. Захаду (сэктары: яўрэйскі, польскі, латыскі і літоўскі);
7. Акадэм. камуністычнага выхаваньня імя Н. К. Крупскай;
8. Інстытуты палітрасьветпрацаўнікоў (Маскоўскі і Ленінградзкі);
9. Дзяржаўны інстытут журналістыкі.

Жадаючыя наступіць, калі яны цалкам здавальняюць запатрабаваньням правілаў прыёму ў тую кам. ВНУ, у якую паступаюць, падаюць заявы, абавязкова з запоўненай анкетай (форма і анкеты маюцца ў АК і РК) непасрэдна ў АПА ЦК КП(б)Б, не пазьней 15 сакавіка б. г.

Умовамі прыёму ў памянёныя кам. ВНУ належыць кіравацца зьмешчанымі ў газэтах «Правда», „Известия“ і інш. (У Сьвярдлоўскі кам. ун. — газ. «Правда», № 34. Ленінградзкі — № 36, у інш. кам. ВНУ правілы будуць абвешчаны ў друку ў бліжэйшым часе).

ДОМ АСЬВЕТЫ.

— Сёньня вялікі канцэрт. Прымаюць удзел: т. т. Вастокаў, Александроўская, Бясьсьмертны, Пятроў і балет.

Білеты ад 20 да 60 к.—у Доме Асьветы ад 12 гадз. да 2 і ад 5 да 9 гадз.

Пачатак а 9 г. увечары.

— У нядзелю, 4 сакавіка, а 5 гадз. увечары—сход музычнага гуртку. Запрашаюцца жадаючыя сябры Дому і саюзу і іх утрыманцы.

— У панядзелак, 5 сакавіка—кіно „Поэт и царь“. Сэансы ў 7 з палов. і 9 з палов. гадз. Карціну сапраўджае трыо.

ПЭДГАБІНЭТ.

— Сёньня, 3 сакавіка, а 7-ай гадзіне ўвечары—сход гуртка выкладчыкаў мовы і літаратуры.

Даклад А. Лёсіка: „Фармальная граматыка і месца яе ў школьным выкладаньні“.

ГАБІНЭТ ПАЛІТ-АСЬВЕТЫ.

— 4-3 а 5-ай гадзіне—пасяджэньне калектыву настаўн. школ малапісьменных. Дакл. т. Кунда і Голубевай—„Аб'ём і паступовасьць прапрацоўкі матэматычнае граматы“.

Прысутнасьць абавязкова.

ЯЎРЭЙСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР.
Субота, 3 сакавіка. «ПРАЗДНИК В КАСРИЛОВКЕ».

БЕЛАРУСКІ ДРУГІ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР.
Нядзеля, 4 сакавіка. „КАЛЯ ТЭРАСЫ“.
Пачатак а 8 з пал. гадзіне ўвечары.

КІНО-ТЭАТР «КУЛЬТУРА».
Камэдыя на фоне нашых дзён „Два друга, модэль и подруга“.
Звыш праграмы—хроніка Савкіно № 114.

КІНО „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА“.
З АЎТОРКА, 28-га лютага,
грандыёзны баявік, апошняя навінка дзяржкіно Грузіі
„ДВА ОХОТНИКА“.
Маст. псыхолёг. драма ў 7-х частках.

КІНО «ПРАЛЕТАРЫ».
„СЫН ВОЖДЯ“. у 2-х сэрыях, 14 частк.
АБЕДЗЬВЕ СЭРЫІ—У АДЗІН СЭАНС.
Пачатак сэансаў у 6, 8-20 і 10-45 веч.
На 1-шы сэанс—усе месцы па 25 к. Каса адчын. ад 5 г. в.

КІНО „ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ“.
МАСТАЦКІ БЫТАВЫ ФІЛЬМ
„На рельсах“. Драма ў 6 частках.
Звыш праграмы—Савкіно журнал № 112.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ ЎРАДУ БССР.

ПАСТАНОВА

Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў Беларускае ССР

пра перадачу выхаванцаў дзіцячых дамоў у працоўныя земляробскія гаспадаркі для падрыхтоўкі іх да сельска-гаспадарчае працы.

З мэтай падрыхтоўкі выхаванцаў дзіцячых дамоў да сельска-гаспадарчае працы, Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць дазволіць перадачу выхаванцаў дзіцячых дамоў на працоўнае выхаваньне ў сельска-гаспадарчыя калектывы і сялянскія двары на наступных падставах:

1. Кожны калектыў альбо двор можа браць аднаго выхаванца ад 8-мі да 15 год на тэрмін ня менш за 3 гады. З дазволу райёнпага выканаўчага камітэту, двор можа браць двох выхаванцаў, а калектыў і больш.

Увага: Ня могуць браць выхаванцаў тыя двары, гаспадары якіх пазбаўлены выбарчага права, а таксама тыя, дзе ёсьць асобы з душэўнымі альбо заразьлівымі хваробамі.

2. Калектыў альбо двор павінен трымаць выхаванца ў аднолькавых умовах з іншымі членамі двара, навучаць яго вядзеньню сельскае гаспадаркі, і даць яму магчымасьць скончыць ня менш чым 4-хгадовую школу (першы канцэнтр сямігодкі).

3. Дзіцячы дом пры перадачы выхаванца калектыву альбо двару павінен даць выхаванцу поўны камплект адзеньня, абутку і пасьцель па нормах, устаноўленых для выходзячых з дзіцячага дому дзяцей.

4. Калектыў альбо двор, які ўзяў выхаванца, мае права атрымаць на выхаванца ў працоўнае карыстаньне зямлю з зямельнага запаснага фонду па нормах працоўнага землякарыстаньня, а пры правядзеньні земляўпарадкаваньня на агульных падставах.

5. Калектывам альбо дваром, якія ўзялі выхаванца дзіцячых дамоў і не атрымалі зямлі з зямельнага запаснага фонду, можа аказвацца адначасовая матар'яльная дапамога за лік мясцовых сродкаў; разьмер гэтага вызначаецца акруговымі выканаўчымі камітэтамі і прадугледжваецца ў заключаемым калектывам альбо дваром дагаворы.

6. Участак зямлі, які палучан калектывам, альбо дваром на выхаванца (арт. 4) у працягу першых трох год аслабаняецца ад уплаты адзінага сельска-гаспадарчага падатку, згодна пастановы ЦВК і СНК Саюзу ССР ад 2 красавіка 1926 г.

Акруговыя Выканаўчыя Камітэты маюць права ўстанаўляць для калектываў і двароў, якія прынялі выхаванцаў, льготы па мясцовых падатках.

7. Выхаванцы перадаюцца калектыву альбо двару па пісьмовым дагаворы калектыву альбо двара з раённаю ці гарадзкою інспэкцыяй народнае асьветы, які заключаецца ў прысутнасьці выхаванца і прадстаўніка дзіцячага дому. Тыпавы дагавор распрацоўваецца Народным Камісарыятам Асьветы разам з Народным Камісарыятам Працы.

Перадача на выхаваньне павінна рабіцца са згоды выхаванца.

8. У дагаворы павінны быць прадугледжаны ўмовы, на якіх перадаецца выхаванец: тэрмін, на які ён бярэцца, парадак выхаду яго з калектыву альбо двара па скончаньні тэрміну ці раней, а таксама ўмовы вызначаныя ў арт. арт. 2, 3 і 5 гэтае пастановы.

9. Па скончаньні тэрміну працоўнага выхаваньня зямля, атрыманая дваром на выхаванца, пакідаецца ў карыстаньні двара пры тэй умове, калі выхаванец застаецца ў двары на правах яго члена. Калі выхаванец па скончаньні тэрміну выхаваньня і дасягненьня поўналецьця выйдзе са двара і захоча весьці самастойную гаспадарку, ён атрымлівае зямлю на агульных падставах.

10. Па скончаньні тэрміну працоўнага выхаваньня, у тым выпадку, калі выхаванец не застаецца ў двары, атрыманы на долю выхаванца ўчастак зямлі пакідаецца за дваром пры тэй толькі ўмове, калі апошні возьме на выхаваньне другога выхаванца. У праціўным выпадку паказаны ўчастак зямлі перадаецца ў запасны зямельны фонд.

Зямля, атрыманая сельска-гаспадарчым калектывам на долю выхаванца, пакідаецца ў карыстаньні калектыву і ў выпадку, калі выхаванец па скончаньні тэрміну працоўнага выхаваньня не застаецца пры калектыве.

11. Гэта пастанова пашыраецца і на тых выхаванцаў, якія перададзены калектывам альбо дваром да выданьня гэтае пастановы. Гарадзкі альбо раённы інспэктар народнае асьветы павінен заключыць аб гэтых выхаванцах дагавор, прадугледжаны арт. 7 гэтае пастановы.

12. Нагляд за выкананьнем калектывам альбо дваром сваіх абавязкаў у адносінах да выхаванцаў ускладаецца на саветы і раённыя выканаўчыя камітэты, якія таксама прыцягваюць да гэтае справы грамадзкія арганізацыі.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Чарвякоў.**

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **М. Галадзед.**

Сэкратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Хацкевіч.**

23 лютага 1928 году.
г. Менск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР

о передаче воспитанников детских домов в трудовые земледельческие хозяйства для подготовки их к сельско-хозяйственному труду.

В целях подготовки воспитанников детских домов к сельско-хозяйственному труду, Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров БССР постановляют разрешить передачу воспитанников детских домов на трудовое воспитание в сельско-хозяйственные коллективы и крестьянские дворы на следующих основаниях:

1. Каждый коллектив или двор может брать одного воспитанника от 8-ми до 15 лет на срок не менее 3-х лет. С разрешения районного исполнительного комитета двор может брать двух воспитанников, а коллектив и больше.

Примечание: Не могут брать воспитанников те дворы, домохозяева которых лишены избирательного права, а также те, где есть лица с душевными или заразительными болезнями.

2. Коллектив или двор должен содержать воспитанника в одинаковых условиях с другими членами двора, обучать его ведению сельского хозяйства и дать ему возможность окончить не меньше, чем 4-х летнюю школу (первый концентр семилетки).

3. Детский дом при передаче воспитанника коллективу или двору должен дать воспитаннику полный комплект одежды, обуви и постель, по нормам, установленным для выходящих из детского дома детей.

4. Коллектив или двор, взявший воспитанника, имеет право получить на воспитанника в трудовое пользование землю с земельного запасного фонда по нормам трудового землепользования, а при проведении землеустройства—на общих основаниях.

5. Коллективам или дворам, взявшим воспитанников детских домов и не получившим земли с земельного запасного фонда, может оказываться единовременная материальная помощь за счет местных средств; размер ее определяется окружными исполнительными комитетами и предусматривается в заключаемом коллективом или двором договоре.

6. Участок земли, полученный коллективом или двором на воспитанника (ст. 4) в продолжение первых трех лет освобождается от уплаты единого сельско-хозяйственного налога, согласно постановлению ЦИК и СНК Союза ССР от 2-га апреля 1926 года.

Окружные исполнительные комитеты имеют право устанавливать для коллективов и дворов, принявших воспитанника, льготы по местным налогам.

7. Воспитанники передаются коллективу или двору по письменному договору коллектива или двора с районной или городской инспекцией народного образования, который заключается в присутствии воспитанника и представителя детского дома. Типовой договор разрабатывается Народным Комиссариатом Просвещения совместно с Народным Комиссариатом Труда.

Передача на воспитание производится с согласия воспитанника.

8. В договоре должны быть предусмотрены условия, на которых передается воспитанник: срок, на который он берется, порядок выхода его из коллектива или двора по окончании срока или раньше, а также условия, определенные в ст.ст. 2, 3 и 5 настоящего постановления.

9. По окончании срока трудового воспитания, земля, полученная договором на воспитанника, оставляется в пользовании двора при том условии, если воспитанник остается в хозяйстве двора на правах его члена. Если воспитанник по окончании срока воспитания и достижения совершеннолетия выйдет со двора и захочет вести самостоятельное хозяйство, он получает землю на общих основаниях.

10. По окончании срока трудового воспитания, в том случае, когда воспитанник не остается во дворе, полученный на долю воспитанника участок земли остается за двором при том только условии, если последний возьмет на воспитание другого воспитанника. В противном случае указанный участок земли передается в запасный земельный фонд.

Земля, полученная сельско-хозяйственным коллективом на долю воспитанника, остается в пользовании коллектива и в том случае, если воспитанник по окончании срока трудового воспитания не остается в коллективе.

11. Настоящее постановление распространяется и на тех воспитанников, которые переданы коллективам или дворам до издания настоящего постановления. Городской или районный инспектор народного образования должен заключить об этих воспитанниках договор, предусмотренный ст. 7 настоящего постановления.

12. Надзор за выполнением коллективом или двором своих обязанностей в отношении воспитанника возлагается на советы и районные исполнительные комитеты, которые также привлекают к этому делу общественные организации.

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. Червяков.**

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР **Н. Голодед.**

Секретарь Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. Хацкевич.**

г. Минск. 23 февраля 1928 г.

Што слухаць па радыё.

Субота, 3-3.

6-00—6-30 Гутарка з веруючымі і няверуючымі з цыклю: «Кніга быцця».
6-30—7-10 Беларуская радыё-газэта № 40 (з польскім аддзелам).
7-10—7-40 Гутарка Асо-Авіяхіму на тэму: «Роль ТСА-Авіяхіму» у справе васвізацыі працоўных жанчын.
7-40—8-10 Гутарка ЦК ЛКСМ.
8-10—10 Канцэрт.

Нядзеля, 4-3.

6-00—6-30 „Чырвоная Зьмена“ па радыё.
6-30—7-10 „Беларуская Вёска“ па радыё.
7-10—7-40 Гутарка ад Жанаддзелу ЦК „Аб Міжнародным Жаночым Дню“
7-40—8-10 «Радиолюбитель» па радыё і кансультацыя.
8-10—10 Канцэрт.

Панядзелак, 5-3.

6-00—6-30 Гутарка па радыё-тэхніцы на тэму: „Практычнае выкананьне рэгенэратыўнага прыёмніка“ (працяг).
6-30—7-10 Беларуская радыё-газэта № 41.
7-10—7-40 Гутарка з цыклю: Савецкая законнасьць на тэму: «Як ахоўвае наша заканадаўства працоўных“.
7-40—8-10 Гутарка Праўленьня Аўтадор на тэму: «Мэты і задачы арганізацыі Аўтадора»
8-10—10 Канцэрт.

Адказны рэдактар М. КУДЗЕЛЬКА

ПРЫМАЕЦЦА ПАДПІСКА НА 1928 ГОД
НА ВЯЛІКУЮ БЕЛАРУСКУЮ ЧАСОПІСЬ ЛІТАРАТУРЫ, ПАЛІТЫКІ, ЭКАНОМІКІ, ГІСТОРЫІ, КРЫТЫКІ
„ПОЛЫМЯ“
(СЁМЫ ГОД ВЫДАНЬНЯ).

ГАДАВЫЯ І ПАЎГАДАВЫЯ ПАДПІСЧЫКІ „ПОЛЫМЯ“ АТРЫМОЎВАЮЦЬ БЯСПЛАТНЫ ЛІТАРАТУРНЫ ДАДАТАК (гл. газ. „Сав. Бел.“ № 295 за 1927 г. і «Зьвязда» ад 1 студзеня 1928 г.).

ПАДПІСНАЯ ЦАНА на «Полымя» з дадаткам: на год—10 руб., 6 м-цаў—5 руб., 3 м-цы—2 руб. 50 кап.

Даецца рассрочка: пры падпісцы 4 руб.—1 студзеня, 3 руб. 50 кап.—1 ліпеня, 2 руб. 50 кап.—1 кастрычніка.

ЦАНА АДДЗЕЛЬНАГА НУМАРУ 1 РУБ. 50 КАП.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА: у рэдакцыі часопісі «Полымя» (Менск, Савецкая, 63); у Цэнтр. кнігарні БДВ (Менск, рог вул. Ленінскай і Савецк.); ва ўсіх акруговых аддзяленьнях БДВ; ва ўсіх паштовых аддзяленьнях, у галоўнай канторы газэты «Зьвязда» (Менск, Савецкая, 63, 3-ці паверх), у канторы падпіскі на газэты «Правда» і «Известия» (Менск, Савецкая, 61), у канторы газэты «Беларуская Вёска» (Менск, Савецкая, 63) і яе ўпаўнаважанымі і селькорамі ва ўсіх раёнах БССР.